
Jeromos füzetek

Bibliatudomány – Bibliaapostolság

100. szám

Aratás

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

Budapest, 2015

Ötéves jubileum (Seregély István köszöntője)	címlap
Ajánlás (Varga Lajos püspök)	1
Büntet-e Isten? (Tarjányi Béla)	3
Isten megtapasztalása az imában (Matta el Meszkín)	5
Keresztes hadjáratok, 5. rész (T.B.)	20
<i>Élő Ige Bibliaiskola, 90. óra (Vágvölgyi Éva)</i>	27
Életem vezérfonala a Szentírás (Gyürki László)	42
Társulatunk huszonöt éves (Tarjányi Béla)	44
20 éves a Biblikus Professzorok Konferenciája (Kocsis Imre)	56
Társulatunk életéből	58
Kiadványaink	Borító

J e r o m o s f ü z e t e k

az első magyar szentírástudományi folyóirat
– gyakorlati anyaggal hitoktatók számára –
ISSN 0866-2207

Szerkeszti, kiadja és terjeszti:

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

B i b l i a k ö z p o n t

1066 Budapest, Teréz krt. 28. I/6. Fax: 312-24-78

Nyitva: hétfő-csütörtök, 9-17-ig ☎ 332-22-60

Email: jeromos@biblia-tarsulat.hu

Honlap: www.biblia-tarsulat.hu

A szerkesztőbizottság tagjai: Gyürki László, Kocsis Imre,
+Székely István, Tarjányi Béla,
Thorday Attila, Vágvölgyi Éva

Felelős szerkesztő: Tarjányi Béla

Nyomda: Royal Press Hungary Kft.

Társulatunk 25 éves!

Ajánló sorok a Szent Jeromos Bibliatársulat megalakulásának 25. évfordulóján

Isten kinyilatkoztatása életünk legfontosabb dolgai közé tartozik, mert általa az elérhetetlen elérhetővé, a megfoghatatlan megfoghatóvá válik. Az emberi szellem, mely a végtelenre irányul, ebben nyeri el az útmutatást igazi hazája felé. Ezért a kinyilatkoztatás, melynek a legfontosabb forrása a Szentírás, a Biblia, irányítúként szolgál életünk folyamán. Olyan mű ez, melynek nem az emberi értelem a mércéje, hanem a sugalmazás. Hajlamosak vagyunk arra, hogy azt tartsuk igaznak, melyet emberi értelmünkkel ellenőrizni tudunk. A Szentírásban található igazságok azonban nem ennek, hanem isteni mindentudásnak és akaratnak felelnek meg, hiszen az Isten a megadott ismeretekkel üdvözíteni akarja az embert, és ezért jelöli ki számára azt az utat, melyen bizton célba is érhet. Így a Szentírást nyugodtan nevezhetjük útmutatónak is, melyre minden nap mint táplálékra szükségünk van.

Bár a Bibliában található írások különböző műfajba tartoznak, elég sok olyan történeti jellegű lejegyzéssel találkozunk, melyek különböző élethelyzetekben jöttek létre. Ebből érthető, hogy a különböző élethelyzet más és más átélést hoz bennünk elő ugyanazon szentírási történet olvasása kapcsán. A történet mindig megragadja az ember fantáziáját, ezért ezek az írások jól megmaradnak az emberi emlékezetben. Ezek közé sorolom az őstörténetet is, de Mózes életének egy-egy fontos eseményét is. Számomra mindig megragadó volt az égő csipkebor története, mely nekem azt mondja, hogy egy érzékelhető jelenség jelévé válhat a természetfölöttinek. Isten ezeken keresztül üzen nekünk. Mindig lenyűgöző volt számomra, hogy Isten megjelenése, melyet teofániának nevezünk, milyen hatalmas erővel ruházza fel azt a személyt, akivel az esemény történik.

Ezen felül nagyon fontosnak találtam a Biblia képi világát. Ebben a tekintetben a Jelenések könyve volt számomra a legfontosabb és egyben a csúcs is. A csattanónak mindig a mű végén kell lennie. A

Biblia a teremtéstörténet és a bűnbeesés történetével kezdődik. Erről is képi világ segítségével szól a Szentírás. A képes nyelv, amelyen a Jelenések könyve szól, rendkívüli módon megmozgatja az ember belső világát, és a Szentírás eme utolsó könyve megnyitja a jövő távlatát is. Ebben a legfontosabbat mondja el számomra, mégpedig azt, hogy a végső győzelem nem a rosszé, hanem a jóé. Ez pedig nagyon fontos üzenet, mert életünk folyamán el is bizonytalanodhatunk. Az erkölcsi elvek mellett való kitartás, főként üldöztetés idején, nehezzé válhat. Ezt akarja legyőzni a Jelenések könyvének üzenete.

A Bibliában található imádságok közül Jézus imáin kívül a legfontosabbakat a Zsoltárok könyvében találjuk. Az emberi élethelyzetek között az egyik legnehezebb a létbizonytalanság, a kiszolgáltatottság, az elnyomás és még sok ehhez hasonló dolog. A gondokkal küzdő ember önmagába zárkózik. A zsoltárok imádkozása ebben akadályoz meg bennünket, mert kinyitja világunkat az Isten felé. Lehetővé teszi, hogy panaszunkat kimondjuk feléje. Ezzel nemcsak az üdvösségünket munkáljuk, hanem lelki egészségünket is óvjuk, mert az Isten előtt kimondott szó elveszi tőlünk azt a terhet, mely nyomaszt bennünket, és ezért nagyon nehéz hordanunk.

A 25 évvel ezelőtt megalakult Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fennállása alatt nagyon hasznos munkát végzett. Ebben benne van a szentíráskiadás, mely nemcsak magyarul, hanem lovári nyelven is megtörtént. A Jeromos Füzetek állandóan segítettek bennünket a Biblia megértésében és lelkiségünk építésében. A Bibliatársulat könyvesboltja is ellátott bennünket értékes irodalommal. Ezek mellett még arra is volt energiája a társulat áldozatkész tagjainak, hogy ismeretterjesztő előadásokat és lelki napokat is tartsanak nekünk. Ezzel nemcsak a bibliatudományt, hanem a kinyilatkoztatásból fakadó keresztény lelkiséget is közvetítették. Munkájuk kettős volt: kulturális és lelki természetű. Hála legyen ezért a mindenható Istennek, Tarjánynyi Béla professzor úrnak, aki a társulat alapítója és minden munkatársának. Dicséret illeti mindazokat, akik a társulatot erkölcsi és anyagi értelemben támogatták.

Szent Barnabás apostol ünnepén

+ Varga Lajos váci segédpüspök

Büntet-e Isten?

Jézus többeket feltámasztott: Jairus lányát, Lázárt, a Naimi özvegy fiát, és nagyon sok embert meggyógyított. Számtalan gyógyulás történetét olvashatjuk az evangéliumokban. A feltámasztás és a gyógyulás ilyen formában nem folytatódik az Egyház későbbi történetében. Jézus ezeket a csodákat nem azért tette, hogy azt gondoljuk, ezentúl ha hozzá fohászkodunk, ő fel fogja támasztani elhunyt szeretteinket. Nem azért gyógyított, hogy azt gondoljuk, ha kérjük, bármilyen betegségből azonnal meg fogunk gyógyulni. Ezek a csodák jelek voltak: jelezték Isten hatalmát, amelyet Jézuson keresztül megmutatott nekünk.

Ugyanakkor azt is észre kell vennünk, hogy miközben Jézus ezekkel a csodákkal megmutatja Isten hatalmát és szeretetét, soha nem büntet. Egyetlen egy esetről sem tudunk, amikor Jézus bárkit is megbüntetett volna. Heródes meg akarta őt öletni, de Jézus nem állt bosszút rajta. A szamaritánusok nem adtak nekik szállást, elkergették őket. A tanítványok, emberileg érthető módon, Isten büntetését kérték rájuk, Jézus azonban elhárította ezt. Keresztelő Jánost, az ő rokonát Heródes Antipász kivégeztette, Jézus azonban semmivel sem bünteti őt, legfeljebb annyit mond róla, hogy a 'ravasz róka.' Jézus egyetlen egyszer sem sújtott le ellenfeleire, pedig megtehetette volna. A szenvedéstörténetben, amikor el akarják fogni, még meg is jegyzi, hogy kérhetné az Atyát, és küldene tízezer angyalt, hogy elsöpörje támadóit. Nem, Jézus nem büntet. Isten hatalmát úgy mutatja be nekünk, hogy abban soha nincs büntetés. A büntetésre egyetlen egy jelentéktelen példa van csupán, amikor a terméketlen fügefát megátkozta, de ez sem emberrel történik. Ezt a jelenetet talán azért őrizte meg emlékezetében az egyház, hogy rámutasson: Jézusnak lenne, igenis lenne hatalma, hogy megtorolja a bűnt, a terméketlenséget, az értéktelenséget! De ő sohasem büntet.

Igen? Isten soha, senkit sem büntet? Az Ószövetség tele van fenyegetésekkel: Jaj nektek, ha parancsaimat meg nem tartjátok! Le-sújtok rátok, eltöröllek benneteket a föld színéről. Amikor azonban Jézus megmutatja nekünk Isten hatalmát, jóságát, ebben az istenképben nem kap helyet a büntetés és a bosszú.

Mi a helyzet akkor a pokollal? Az nem Isten büntetése? Úgy gondolom, hogy az örök kárhozat hasonlít Júdás állapotához, amikor rádöbben arra, hogy mit tett, mikor belátja, hogy visszavonhatatlan hibát követett el – ő azonban nem tud vagy nem is akar bocsánatot kérni, megtérni. Mit eredményez mindez Júdásban? Felakasztja magát, ahelyett, hogy megbánná a tettét, menne, és bocsánatért esedezne. A pokolra, az örök kárhozatra csak azok jutnak, akik nem csupán gonoszul éltek, hanem a gonoszsághoz ragaszkodva haltak meg, és így is maradnak (így is akarnak maradni) örökké, nem akarnak megváltozni. A kárhozat nem Isten büntetése: az ember önmagát bünteti azzal, ahogyan él, amihez ragaszkodik – a gonoszságához – és azzal, hogy ebből ő nem is akar kilépni, nem is akar megváltozni. Aki úgy él és úgy hal meg, hogy gyűlöli a jót, a jókat: gyűlöli Istent.

És a tisztítótűz? Úgy gondolom, hogy a tisztítótűz sem büntetés. Hasonlítanám ahhoz a helyzethez, amikor a tékozló fiú már hazatért, és miután ráadták a csodás ruhákat, vége az ünnepi lakomának, elment a vendégség, ő pedig elgondolkodik azon, hogy mit is tett? Ezt az apát tagadta meg, ennek az apának tékozolta el a vagyonát, ehhez volt ő hűtlen! Milyen kár volt! Mennyire fájhat ez neki, és hosszú időbe telik, amíg megbocsát önmagának, miután megtapasztalta az apa jóságát, türelmét, megbocsátó szeretetét, amelyben semmiféle szemrehányás nem érezhető. A tisztítótűzben dőbbenünk majd rá, hogy mennyi mindent tettünk rosszul az életben. Milyen kár volt! Ez a fájdalom lesz az, ami gyötör bennünket, mielőtt bejuthatnánk Isten színe elé. Ez a fájdalom tisztítja meg végleg az ember lelkét, azokét, akik nem maradtak meg bűnükben, de emberi gyöngeségből hibáztak, és sok mindent helytelenül tettek.

A büntetés valójában abban áll, hogy az ember a halála után teljesen tisztán fogja látni tetteinek értékét, alkalmasint gonoszságát, és ez az elkárhozottakban örök fájdalmat fog eredményezni, a tisztítótűzben pedig tisztító fájdalmat, amely által végül eljuthatunk a szerető Isten színe elé. Ne gondoljuk tehát, hogy Isten büntet bennünket: saját magunk büntetjük magunkat azzal, ami rosszat teszünk. Kérjük Isten kegyelmét, hogy már itt a földön belássuk tetteink értékét, és ennek megfelelően tudjuk leélni és befejezni életünket. *(TB)*

Matta el Meszkín

Isten megtapasztalása az imában¹

ELSŐ RÉSZ : AZ IMA TERMÉSZETE

MI AZ IMÁDSÁG, ÉS MILYEN A HATÉKONY IMA

Mi az imádság?

„Uram, taníts meg minket imádkozni..” (Lk 11,1)

Amikor azt mondtad: „Keressétek arcomat”, a szívem azt mondta neked: „A te arcodat keresem, Uram!” (vö. Zsolt 27,8)

Az ima, ha őszinte és lélekből fakad, egyszerre szólítás és válasz: Isten megszólít, és az ember válaszol.

Az imádság fenti meghatározása egy igen fontos igazságon alapul: az imában nem a személyes erőfeszítésünkből jutunk el az Istennel való kapcsolatra, hanem ha elérkezünk egy magasabb rendű tudatra, amikor az emberben maradéktalanul tudatosul, hogy lelke Isten képmására lett teremtve, és így az övével azonos létminőséget kapott. Amikor számot vet azzal, hogy léte az isteni valóság része, akkor érkezik el az ember annak felfogására, megértésére és megérezésére, hogy része Istennek. Nagy Szent Antal mondta: „Aki ismeri önmagát, ismeri Istent ...” (Nagy Szent Antal, Levelek 4.)

Isten létének tudatosítása nélkül nem lehetséges, hogy az ember valóban hitelesen és reálisan megismerje önmagát; mert Isten a lélek teremtője, és a lelket saját képmására teremtette. Amikor az ember önmaga létére tekint, Isten képmásával néz szembe. Még ennél is több: maga az öntudat, egy olyan képesség, amit Isten ajándékozott

¹ Részlet Matta el Meszkín egyiptomi kopt szent írásából (1. rész: Az ima természete. Mi az imádság és milyen a hatékony ima). al-Ab Mattá al-Miszkin, Haját al-szalat al-ortodoksziá. Dajr al-kiddisz Anbá Makár, 1952¹ Angolul: Matthew The Poor, Orthodox Prayer Life. The Interior Way. St. Vladimir's Seminary Press, Crestwood, New York.2003. Arabról fordította: Fodor Györgyné Sárközi Júlia.

az emberi léleknek, és ez nem más, mint az isteni tudat képmása bennünk. Tehát az út a valódi öntudat eléréséhez erőfeszítés nélkül elvezet Isten létének felfogására. Ennek a valódi öntudatnak a visszanyerése a Szentlélek műveként a keresztségben való újjászületés, amely visszaadja a lélek büntől megtisztított saját, eredeti Isten-képmasságát.

Az imának köszönhetően a lélek, Teremtője előtt állva, a Szentlélek általi megújulásának tudatában a fogadott fiúság tudatát kapja Krisztustól, amelyet elvesztett a bűn miatt: ahogyan mindig is meg

volt hívva, bizalommal, fogadott fiúként jelenik meg az Atyaisten előtt, hasonlítva a fiúra, aki az Atya kebelén talál békét, akit megszólíthat, és aki válaszol neki. Az ima tehát a lelki tudatunk mélyében gyökerező titok. Természete mélyén Isten folyamatosan megszólítja az embert, hogy az isteni terv végső céljaként elérkezzék a vele való egyesü-

Matta el Meszkín

lésre. Ebben a viszonyban, amelyben az ember néha-néha felébred és válaszol erre a megszólításra, amely arra hívja, hogy Isten jelenlétében legyen, övele legyen, kifejezésre jut az ember szabad akarata.

Az imádságban két dolog valósul meg: az egyik a titokzatos és folyamatos megszólítás Isten részéről, a másik a szakaszos válasz az ember részéről, tehát az imádság közös isteni és emberi tevékenység, megszólítás és válasz váltakozása, a szeretet párbeszéde, ahogy Nissai Szent Gergely meghatározza, folyamatos párbeszéd Isten részéről, döcögő és szakaszos válasz az ember részéről. Valójában szólítják egymást és válaszolnak egymásnak, de mindig Isten a kezdeményező, ő szólít először: „Egész nap kitártam kezemet” (Iz 65.2).

Ennek a dialógusnak a pillanatnyi célja az, hogy az ember az isteni gondoskodás védelme alatt álljon, amely földi életét és fejlődését

biztosítja. A végső célja pedig az, hogy az ember végleg visszataláljon az Istennel való szeretetközösségbe.

Ő, a Teremtő és Atya szólít meg, tehát minden imát az ő isteni beavatkozásának köszönhetünk. Ezért az imát mindig szívből jövő hálaadással kell kezdeni. Milyen alázatos Isten, hogy bűnösségünk ellenére kérlel bennünket, hogy szánjunk rá időt!

Hogy az őt megillető módon, méltón magasztaljuk, meg kell adni neki a teljes dicsőséget, vissza kell térnünk hozzá, és be kell ismerni bűneinket, mert Isten szívünk tisztaságának mértéke szerint talál bennünk nyugodalmat.

Isten kész arra, hogy osztozzon az ember evilági életében, minden gyengeségében és kiszolgáltatottságában, magára vállalva a teremtett világ – amely „hiábavalóságnak van alávetve” (Róm 8,20) – természetéből fakadó hiányosságot és szolgai állapotot.

Hallatlan az Isten készsége: hív bennünket, hogy elé járuljunk, elfogadja a velünk való párbeszédet, és megosztja velünk minden nehézségünket: „Minden nyomorúságukban...osztozott velük.” (Iz 63,9)² Amikor az imában és a mindennapokban találkozunk vele, ki nyilvánul előttünk az ő nagyságának és alázatának titka. Isten nagyságának érzékelése felnyitja szemünket lelkünk bűnösségének valóságára, és elvezet bennünket a megbánáshoz; alázatának felfogása pedig felemészt minden gőgös gondolatunkat. Ekkor eleven és heves szükségét érezzük annak, hogy próbáljunk alázatosak lenni az ő jelenlétében, és alázattal felajánljuk neki szeretetünket. Így válik nyilvánvalóvá az ima természete, mint maradandó eredményekkel járó, hatékony érintkezés Istennel.

Az ima úgy kezdődik, mint titokzatos megszólítás Isten részéről, hogy jelen legyünk számára, amely megszólításra mi szabadon válaszolunk, és amely megszólítás heves vágyat ébreszt bennünk a vele való párbeszédre. Ez aztán Isten tervei szerint folytatódik a megtérés és a megtisztulás művében, míg végül elérkezik végső céljához: felajánlani önmagunkat a szeretet alázatos áldozatában, hogy utat nyissunk az Istennel való közösségre.

² Ez az Izajás idézet így nem található a magyar bibliafordításban. (A Szerk.)

Jóllehet az ima olyan szellemi képesség, amely a tudat mélyében gyökerezik, és a lélek önmagában hordozza, sokan vannak, akik nem gyakorolják, és egész életük folyamán lappangó állapotban hagyják: meghalnak anélkül, hogy tudatában lennének lelkük valódi természetének és Istenhez fűződő viszonyának. Júdás apostol ezeket azokhoz a lelkekhez hasonlítja, akik olyanok, mint a „bolygó csillagok, akikre a sötét alvilág vár mindörökre” (Júd 13).

Ez azért súlyos dolog, mert az ima nem olyan képesség, ami pusztán az evilági életre irányul. Az ima természetünkben gyökerezik azért, hogy általa Istenhez emelkedjünk, hogy vele egyesüljünk, és a tünékeny evilági lét elmúltával eljussunk az örök életre.

Mondhatni, az imára vagyunk teremtve...

Az ima az egyedüli kötelék, amely Istennel egyesít. Jelképezi számunkra a szívünkben az örök életet, amely felé haladunk.

Az ima olyan állapotot teremt bennünk, hogy általa felfedezzük a mi szentháromságos istenképiségünket.

Minél kevesebb az ima, annál kevésbé vagyunk Istenhez hasonló képmások.

Az ima az az út, amelyen keresztül Isten magához vonz bennünket, és az ima az az út, amelyen öfelé haladunk: egy mély és szavakba nem foglalható misztériumba.

Jobban mondva valójában mi vagyunk, akik az ima eszközével hozzuk közel magunkhoz Istent: ő hozzánk jön, és lakóhelyet vesz nálunk (vö. Jn 14,23).

Isten számára a szeretet nem érzelem, hanem önmaga odaajándékozása: az imában Isten önmagát ajándékozta nekünk.

Isten akkor is felajánlotta önmagát nekünk, amikor saját képmására teremtett bennünket. Az imában megadta nekünk, hogy vele egyesüljünk, egészen közel legyen hozzánk, és mi egészen közel legyünk hozzá (vö. Én 6,3).

Az imában életünk kinyílik Isten felé: „Minden nyomorúságában osztozott velük, nem követ vagy angyal, hanem az ő arca szabadította meg őket”(Iz 63,9)

Az imában Isten élete kinyílik számunkra: az imában „maga a Lélek jár közben értünk szavakba nem foglalható sóhajtásokkal” (Róm 8,26).

Ebben a fejezetben bemutatjuk, mit mondtak az imádságról a szentek. Mindegyikük a saját szavaival fogalmazza meg. Nem fejtenek ki az imáról valamiféle elméletet vagy intellektuális ismereteket, hanem ahogy a személyes életük tapasztalataként látták és megízlelték azt.

Egyikük úgy tartja, hogy az magasba, Istenhez emeli a szellemet, a másikuk, hogy összebékít Istennel, a harmadikuk könnyhullatásként és a bűnbánatként élte meg, mások az ellenfél elleni fegyvernek vagy a kegyelem és áldás forrásának tekintik, a szívek megtérésének vagy Istennel való bensőséges kapcsolatnak, vagy olyan fennkölt valóságnak, amelyet nem lehet szavakba és meghatározásokba foglalni ... Ezek mindegyike az adott szent életének egy adott pillanatának személyes tapasztalatát fogalmazza meg.

Állj meg tehát mindegyiknél, hogy elmélkedj azon, ahogy az ima betöltötte ezeknek a bajnokoknak az életét, hogy az ő életük imája, és az imájuknak az élete milyen sokat formálódott. Vess össze életüket a tiédde, az imatapasztalatukat a tiédde, és amikor egy bizonyos ponton a szíved lánggra lobban, tedd félre a könyvet, borulj le és imádkozz. Az olvasást imával kösd össze.

AZ ATYÁK MONDÁSAI

1. Az imához nem szükséges valamiféle testi magatartás: kiáltani, csendben maradni vagy éppen térdet hajtani. Inkább józan és figyelő szívvel kell várnunk, hogy Isten meglátogassa lelkünket. (...) Az egész léleknek át kell adnia magát az imának és az Úr szeretetének, anélkül, hogy hagyná, hogy a gondolatok eltérítsék, elvonják ettől. Minden erejét összeszedve figyelmét Krisztus várására kell összpontosítania. Ő majd megvilágosítja, megtanítja a valódi imára, és megadja a tiszta szellemi ima ajándékát, amikor az ember dicsőíti és „lélekben és igazságban” (Jn 4,24) imádj a Istent.

Isten igazságban tanít bennünket imádkozni. Így az Úr az emberi lélek jóakaratóban talál pihenésre, felállítja benne dicsőségének trónját, és helyet foglalva megpihen rajta. (*Nagy Szent Makariosz, Homiliák 33,1-2*)

2. Az ima a szellem Istenhez való felemelkedése. (*Damaszkuszi Szent János, Expositio fidei, 3,24*)

3. Az ima valódi természete szerint az ember és Isten párbeszéde, egy misztikus egyesülés. Hatásai szerint pedig a világ támasza és összebékítője Istennel. (*Lépcsős Szent János, Klimax Paradisú [Paradicsomi létra], 28,1*)

4. Nem fáradok bele, hogy imádkozzam értetek az Úrhoz, mindaddig, amíg fel nem ismeritek a kegyelmet, amelyet számotokra tartogat. Isten ugyanis irgalmasságában kegyelmének eszközeivel mindenkit éberré tesz. Ezért fiaim, ne fáradjatok bele, és ne hanyagoljátok el, hogy éjjel-nappal az Úrhoz fohászkodjatok. Az Atyaisten jó-sága a végén rávezet, segítséget ad nektek a magasságból, és megtanítja nektek, mit kell tennetek. (...) Aki annak figyelembevételével cselekszik, amit mondtam, nos, ahhoz a mi Urunk fáradozásának mértéke szerint könyörületes lesz, és addig engedélyezi a láthatatlan és anyagtalan tüzet, amíg az minden benne lévő rosszat el nem éget, és meg nem tisztítja értelmét. Attól kezdve a mi Urunk Jézus Krisztus Lelke benne fog lakni, és nála marad azért, hogy méltó módon tudja imádni az Atyát. (*Nagy Szent Antal, Levelek, 5,1-3*)

5. Tudnunk kell, nagyon szeretett testvéreim, hogy imának nevez-zük szívünk minden titkos beszélgetését, minden arra való törekvést, hogy kellőképpen ápoljuk magunkban Isten gondolatait, minden, a Lélek dolgaira fordított figyelmet. Bármilyen dolgot teszel, ha az olvasásnak szenteled magad, ha az ének szavával dicsőíted Istent, ha fájdalmasan vágyakozol Isten után, ha egész testeddel a földre bo-rulsz, ha dicsőítő zsoltárverseket énekelsz, mindennek a tiszta imá-hoz kell vezetnie, amelyből megszületik benned az Isten iránti sze-retet. Mert a szeretet az imából származik. (*Szír vagy Ninivei Szent Izsák, Sermones ascetici et epistulae 63.*)

6. Időnként, egy hosszan elnyúló imádság során, csak néhány perc az, ami valóban kedves Istennek, csupán néhány pillanat, ami hiteles ima, és igaz módon szolgál Istennek. Az imádság lényege a

szív Istenhez való közelsége, amelyet Isten jelenlétének édes érzése bizonyít a lélekben. (*Jóannész Kronstadt, Életem Krisztusban*)

2. Az ima nagysága

„Mert sokat megtehet az igaz ember állhatatos könyörgése”
(*Jak 5,16*)

„Jusson színed elé imádságom” (*Zsolt 88,3*)

„Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom...”
(*Zsolt 141,2*)

„Szent, szent, szent a Seregek Ura, betölti az egész földet dicsősége!” (*Iz 6,3*)

Ezek a szavak, melyeket a szeráfok hirdetnek Izajás látomásában, az imádság kvintesszenciáját képezik.

Valós lényegét tekintve az ima annyit jelent, mint közösségben lenni a Teremtőjüket dicsőítő angyali seregekkel. Ebbe torkoll és foglaltatik majd szükségszerűen össze minden ima, amikor minden az Atyaistennek lesz alávetve. Az ima nem egyedül az ember kiváltsága, nemcsak arra szolgál, hogy vigasztalást nyerjen, vagy hogy kielégítse a szükségleteit. Az ima nagysága abban rejlik, hogy csak a szellemi lények kiváltsága. Nem a világnak és nem a világért van. Ha tehát számúzzuk egy meghatározott területre, a kéréseink területére és az ember evilági szükségleteinek kielégítésére, pontosan azt veszíti el, ami a lényege, és elveszti a nagyságát. Az ember szellemivé válásának és az égi hatalmasságok magasztos szertartásába való bekapcsolódásának az az útja, ha megszenteli Isten nevét azzal, hogy aláveti magát Istennek, és tiszta dicsőítéssel ad hálát neki.

Annak oka, hogy evilági dolgokat is kérünk Istentől (bár ez nem képezi az ima eredeti alaptermészetét) az, hogy az ember a bűnbeesés miatt elveszette saját lelkének eredeti állapotát, amikor még nem ismert szükségletet. De Isten jóságában meghallgatja kéréseinket és panaszainkat, melyeket egyébként már előre ismer, és ezzel békét teremt a szívünkben, bizonyosságot, hogy nem hagyott el a bűneink miatt, és törődik szükségleteinkkel.

Ha azonban előre haladunk az imaéletben, végül bizonyosságot szerzünk arról, hogy az lényegében dicsőítés, egy végtelen és magasrendű mennyei szertartásban való részvétel. Erre a meggyőződésre jutott minden szent, amikor megértette és a gyakorlatban meg tapasztalta az imádság lényegét.

Az imádság alapját az képezi, hogy teljes mértékben alávetjük magunkat Isten akaratának: „Legyen meg a te akaratod, miképpen a mennyben, úgy a földön is.” Emiatt, az ima megköveteli, hogy az ember adja fel a saját akaratát. „ne az én akaratom teljesedjék, hanem a tied” (Lk 22,42).

Isten dicsőítése és magasztalása az ima által hasonló a szeráfok szolgálatához. Ők azért dicsőítik Istent, mert ez az Istentől kapott hivatásuk és természetük. A mi hivatásunk nagyságát sem semmisíti meg emberi természetünk romlása, és szüntelenül indíttatást kapunk a tiszta, őszinte, önzés nélküli szeretetre. A teljes ráhagyatkozás Isten akaratára Istennel való szövetségkötést jelent, és egyben előjátéka az ő akaratával való végleges egységnek. Ami a romlást illeti, Isten magára vállalja, hogy Fia vérével eltörölje azt: „igaz szolgám igazzá tesz sokakat” (Iz 53,11).

Emiatt az imádság, mint a Teremtő dicsőítése túllép hiányosságainkon és méltatlanságainkon. Önmagában véve, olyan tökéletes cselekedet, amely képes minden tökéletlenséget pótolni és minden gyengeséget elfedni. Amikor szívből az Isten nevének megszentelésére szenteljük magunkat, az ima a kegyelem eszközével megszentel minket: „Hiszen egytől van mindkettő: a megszentelő és a megszentelt is” (Zsid 2,11).

Amikor Isten előtt állunk, hogy bűneink súlya ellenére magasztaljuk őt, nagy örömmel csatlakoznak hozzánk az angyalok. Az angyalok örvendeznek, amikor egy bűnös megtér, és mi minden nap meg vagyunk hívva a megtérése.

Az az ima, amely egyenesen Isten felé száll, hogy megszentelje – tisztaságot és szentséget adományoz az embernek. Szemei megújulva megnyílnak a Lélekben, hogy lássák az élet fáját, aki valójában maga Krisztus: „Törekedjete (...) a megszentelődésre, mert e nélkül senki sem fogja meglátni Istent.” (Zsid 12,14). Az ember az ima eszközével kinyújtja bűnbánó kezét, az élet fájáról leszedi az evangélium

igéit, megízleli, és megújul, hogy ne ismerje többé a halált, és örökké éljen.

Ebben az értelemben mondja Ninive püspöke, Szír Szent Izsák: „Az ima az Ország”³.

És ezért van, hogy Krisztus a nagyon állhatatos imára buzdít bennünket: ”Szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni”(Lk 18,1). A szüntelen imában felfedi bennünk az Ország titkát, amelyről Nagy Szent Antal mondja: Teljes szívvel és teljes lélekkel szeretlek titeket, mert elértétek, hogy Isten lakik bennetek”⁴.

AZ ATYÁK MONDÁSAI

7. Minden jóra való törekvés és cselekedet magja az imában való kitartás. Istent kérve az ima által jutunk birtokába minden nap a többi erénynek is. Az ima teszi lehetővé, hogy méltónak ítéltessünk az Isten szentségével való egységre, és a Lélek erejéből részesüljünk az Úr bensőséges, elmondhatatlan szeretetében. A lelki szeretet ugyanis lángra lobbantja a mennyei érzést és az Isten utáni égető vágyakozást, amely aztán minden nap állhatatosságra kényszerít az imában, és így a Lélek megszentelő tökéletességének kegyelmében részesül. (*Nagy Szent Makariosz, Homiliák 40,2*)

8. A cél, amelyre minden szerzetes törekszik, a szív tökéletességének csúcspontja, a szakadatlan, állhatatos imádságon alapul. (...) Az erényeken való munkálkodás egyetlen cél felé törekszik, amely a tökéletes ima. (*Johannes Cassianus, Conlationes 9,2*)

9. Mi az aszkézisre (*hesychia*) való törekvés csúcspontja, mikor érkezik el valaki a szerzetesi élet tökéletességére?

Amikor az ember meg tud maradni a folyamatos imában. Akkor valóban elérkezik minden erényre, és immár a Szentlélek hajlékává válik. (*Szír Szent Izsák, Sermones ascetici et epistulae 35*)

10. Kapjátok meg hát ti is ezt a nagy, tüzes Lelket, amit magam is megkaptam! És ha azt akarjátok, hogy bennetek is maradjon, adjátok át testeteket a munkának, a szívetek legyen alázatos, és emeljétek éj-

³ Azaz Isten országa, vö. Miatyánk (A Szerk.)

⁴ Nagy Szent Antal: Levelek 13,1

jel-nappal gondolataitokat az ég felé. Őszinte szívvel kérjétek ezt a tüzes Lelket, és megkapjátok. (...) Buzgón folytassátok az imát, teljes szívből, és megkapjátok a Lelket, mivel ő az igaz szívekben lakozik. (...) A legmagasabb titkait is kinyilatkoztatja nektek, és sok mást, amit nem is tudok kifejezni. (...) Éjjel-nappal égi öröm lesz bennetek, és bár még testben vagytok, olyanok lesztek, mint aki már az országban él. (Nagy Szent Antal, *Levelek 8,1-2*)

3. Miért van szükségünk imára?

„Nálam nélkül semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

„Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!” (Lk 22,40)

„Hívj segítségül a szorongatás napján: megmentelek,
és te dicsérni fogsz engem” (Zsolt 50,15).

„Mert az Atya ilyen imádókat keres magának” (Jn 4,23).

Ahogy az angyalok lényegéhez tartozik a szolgálat misztériuma és a dicsőítés, ugyanúgy az ember természetének mélyéhez tartozik a léleknek Istennel való kapcsolata, hogy párbeszédre törekedjen vele. Ahogy egy fa a fajtája szerint ad gyümölcsöt (vö. „Mert minden fát gyümölcséről ismerünk meg” Lk 6,44), úgy az ember is, mint a fa, alkalmas időben, a lélek imádásra való szükségletére válaszolva, az imában termi meg gyümölcsét.

Ahogy az a fa termékenynek és jónak mutatkozik a kertész szemében, ugyanígy Isten szemében is olyan lesz az ember is, aki kellő ideig imádkozik.

Ahogy a kertész számára a gyümölcs a végső cél, amiért a fát ültette és öntözte, ahogy a gyümölcs a kötelék, amely egyesíti a fát a kertész szívével, s a gyümölcs az egyedüli motívum, hogy oltalmazza a fát kertjében, és hogy szerető gondoskodásával termés hozására serkentse, úgy történik az imával is. Isten a jó vincellér, aki saját vérével fizetett értünk, hogy szőlőjébe ültessen minket, és gyökereit verjünk az ő országában, és várja a gyümölcsünket, mert a kereszten való szenvedésének ez a végső célja. Imánk tudatos válasz szeretetére és szenvedésére: értünk fizetett vérének érett gyümölcse.

Bizony, evilági létünkben szükségünk van az imára, mert jó, ha tudatában vagyunk, hogy olyan világban élünk, amely visszatért a pénz, a mohóság, az érzékiség bálványához. Egy olyan világban, amely eltávolodott Istentől, amelyben a pénz hajhászása, az erőszak használata, az álnokság és korrupció, a pozícióharc uralkodik, amely hazugsághoz folyamodik az öngazolásért, amelyben igazságtalanság, visszaélés uralkodik, hogy hatalmat és minden más hitvány dolgot biztosítson magának – s ez éppúgy jellemző a világra, mint az egyházra.

„Hogyan mentjük meg hát lelkünket?” – ez kritikus kérdéssé vált, amihez bizonyosan sok erőre van szükség, egy bizonyos elszakadásra a mai világ romlott környezetétől, de, és mindenek fölött, mint első és utolsó eszközre, az imához való visszatérésre.

Soha nem volt ekkora szükség lelkünk megmentéséhez az imára, mint a mai világban, ahol az ember számára – sokkal inkább, mint valaha – lehetséges hit nélkül élni, még dicsőítést és nagyabecsülést is kap érte.

Ebben a világban, amelyben a hitetlenség, a bűn és az igazságtalanság uralkodik, az ima emlékeztet arra, hogy van egy élő Istenünk, hogy van egy Ország, amely kész arra, hogy egybegyűjtsön bennünket, ahol van egy dicsőséges másik élet, és ahol majd ítélet elé kell állnunk.

Nap, mint nap az ima emlékeztet bennünket arra, hogy mi nem vagyunk ezé a világé, hogy a fény fiai vagyunk, és óvakodnunk kell attól kompromisszumot kössünk a romlott és erkölcstelen emberekkel, a romlottság és bűn fiaival.

Az ima tartja vissza szívünket a bűnre való vágyakozástól, visszatartja lépéseinket a bűn síkos útjának szakadékától, és megőrzi nyelvünket a hízelgéstől és a hazugságtól.

Az ima megvilágosítja az értelmünket, és visszatart a hajlandóságtól, hogy kompromisszumot kössünk a rosszal, hogy egyezsége jussunk a tévedésekkel, és hogy helyeseljük a gonosz és aljas cselekedeteket.

Az ima minden nap egészen új békét ajándékoz nekünk, helyébe lépve az evilág provokációiban és aljasságaiban elveszett békének,

ami aggodalmat és betegséget eredményezne bennünk Isten kegyelme nélkül.

Az ima belső fény, amely segít bennünket, hogy minden nap fedezzük magatartásunk fogyatékosait, viselkedésünk tökéletlenségét, hibáinkat és tévedéseinket, s ezzel megakadályozza, hogy azok a szakadék szélére vezessenek bennünket.

Isten nem azt várja el tőlünk, hogy csupán hívők legyünk, hanem azt kéri, hogy igazi imádók legyünk, akik „Lélekben és igazságban fogják imádni az Atyát” (Jn 4,23). Krisztus így írja le a hiteles imát, amelyet az Atya elfogad:

– Isten Igazság, és nem fogadja örömmel az imát, ha az nincs az igazságban, vagyis ha az nem a hitnek az imája, telve az Atya ismeretével.

– Isten Lélek, és nem fogadja örömmel az imát, ha az nem lélekből mondott, vagyis nem az örök élet felé nyitott ima, és nincs alávetve Isten Lelkének.

– Isten egyedül a lélekben és igazságban mondott imát fogadja örömmel, mert azáltal valódi lelki kapcsolatot fejeződik ki Istennel.

Az imának ez a fajta meghatározása a valódi lelki imáról egy belső történés teológiai fogalmát foglalja magába.

Amikor Krisztus azt mondja, hogy Isten „ilyen imádókat keres”, azaz az ima embereit, felfedi az ima fontosságát, értékét és szükségességét magának Istennek a szemszögéből. „Isten keres.” Ez világosan azt jelenti, hogy Isten várja az ember imáját, és hogy részt vesz abban azáltal, hogy kedvező körülményeket és lehetőségeket teremt az ima sikeréhez! Úgy tűnik, hogy az emberi teremtmény a lélekben és igazságban imádóknak köszönhetően tud fennmaradni! A hiteles ima kizárólagos kapcsolatnak látszik Isten és ember között, egy olyan kapcsolatnak, amely nélkül az ember elveszíti saját létének és megteremtésének célját.

Jusson eszünkbe, hogy Isten kéri és várja imáadásunkat, hogy szánjunk időt az imára.

AZ ATYÁK MONDÁSAI

11. Istennek nincs szüksége az imáinkra! Már azelőtt tudja, mire van szükségünk, mielőtt azt kérnénk. Mert ő mindenről tud, irgalmas és bőséggel ontja jótéteményeit, azok számára is, akik semmit sem kértek. A mi számunkra nélkülözhetetlen az ima, mert az ima elkülönít Isten számára, és Istennek szentel bennünket. (*Ignatij Brjančaninov*)

12. Az ima minden erény anyja. Megőrzi a mértékletességet, kioltja a haragot, elejét veszi a gögös és irigy érzelmeknek, az ember lelkéhez vonzza a Szentlelket, és az ég felé emeli az ember lelkét. (*Szír Szent Efrém*)

13. Soha nem esik el, aki mindig az ima botjára támaszkodik. Ha ugyan el is botlana, nem esne el, vagy nem maradna a földön, mivel az imának kizárólagos és jótékony befolyása van Isten szívére. (*Lépcsős Szent János, im. 28,63*)

14. Az ima bátorítja a lelkiismeretet, felruhazza az értelmet a szeretet életerejével. Ekkor a remény lángra lobbantja a tudatot, kitaratóvá teszi az embert az aggodalmakkal szemben, és türelemre képessé a földi megpróbáltatásokkal és bajokkal kapcsolatban, mert ezek semmik a megígért boldogsághoz képest. (*Szír vagy Ninivei Szent Izsák, Sermones ascetici et epistulae I,1,118.*)

15. A tökéletes ima a menny felé irányít, megízlelteti a mennyei valóságot, és Isten szeretetéhez képest megvetésre méltóvá teszi ezt a világot. Az ima által ragadjuk magunkhoz a kegyelmet, amit Ország-nak hívnak, általa fogjuk fel azt eszünkkel, és általa feledjük el a földet, és mindazt, amit az magába foglal. Az ima által már itt a földi létben megtapasztaljuk azt az élményt, hogy van egy hatalmas és láthatatlan mennyei segítségünk. (*Ua., im. I,1,119-122.*)

16. Szavakból kiindulva jutunk el a misztériumhoz: az ima közel viszi a lelket Istenhez. (*Ua., uo. I,1,134-135.*)

17. Nem a kéréseink indítják Istent arra, hogy elküldje ajándékait és kegyelmét számunkra. Számára a kéréseink csupán eszközei annak, hogy értelmünket rávezesse az ő végtelenségének és szerető gondoskodásának felfogására. (*Szír vagy Ninivei Szent Izsák, uo. I,1,144-145.*)

18. Az olyan ima, amelyet nem kísérnek emelkedett és erényes gondolatok, Isten előtt csupán üres, erőtlen szavakká silányodik. De az olyan imának, amelyet helyes gondolatok kísérnek, tüzes lendülete van, mert „sokat megtehet az igaz ember könyörgése” (Jak 5,16). Ennek az imának az ereje nem a szavakban áll, hanem az igazságban, mint ahogy Mózesé, Józsuéé, Illésé és Elizeusé, akik hosszú imák mondása nélkül csodákat vittek véghez. *(Szír vagy Ninivei Szent Izsák, uo. I,2,40-42.)*

19. Az ima felsőbbrendű tett, amely minden erény fölött áll. *(Szír vagy Ninivei Szent Izsák, uo. I,2,44.)*

Matta el Meszkín sírja az egyiptomi Makariosz kolostor mellett

Matta El Meskín atya (**Máté, a szegény**) születési nevén *Youssef Iskandar* (1919. szeptember 20 - 2006. június 8.) egyiptomi kopt-ortodox szerzetes. Ő vált az egyiptomi szerzetesség újjáéledésének kulcsfigurájává 1969-ben, amikor az Egyiptomban lévő Szent Makariosz kolostorba helyezték Wadi El Natrún völgyébe. A kezdeti hat idős szerzetesből a haláláig egy 130 szerzetest számláló kolostori közösség növekedett ki és sok más kolostor született újjá, illetve újjak nyíltak. Kétszer is volt a kopt pápajelölt, de egyik esetben sem választották meg.

Mintegy 100 művet írt a lelkiélettel kapcsolatban, valamint tizenöt kötet bibliakommentárt. Főbb művei: Az orthodox imaélet, Kopt szerzetesség, Eucharisztia és liturgia, Alexandriai Szt. Kelemen életrajza, Egyházi ünnepek, A Szentlélekről, Izrael története, Az ember teremtése (2 kötet), Jézus élete és műve. Írásaiban foglalkozott szociális kérdésekkel, a születésszabályozással, a nők jogaiival és kötelességeivel, az Egyház politikai szerepével is. (Forrás: Orthodox Research Institute)

Keresztes hadjáratok

V. rész: A végső vereség

Egyiptomban 1250. április 4-én napnyugtakor a muzulmán seregek menekülés közben ütöttek rajta a kereszteseken. A keresztések királyának vakmerő terve, hogy Egyiptom legyőzésével nyissa meg az utat a Szentföld felé, kudarcot vallott. IX. Lajos ezt követően teljesen összeomlott. Vonakodott hátrahagyni megmaradt embereit, de a betegség egyre jobban úrrá lett rajta. Így a király kapitulált. A megtört és szégyenkező Lajost leghűségesebb követői és bajtársai próbálták megmenteni. A visszaúton egy kis faluban kerestek menedéket. Franciaország nagy királyát egy rozoga sátorban, szinte félholtan találta meg az ellenség, és ejtette foglyul. Álma, hogy ő lesz az, aki leigázza Egyiptomot és visszahódítja a Szentföldet, csúfos és szégyenteljes ébredéssel ért véget.

A nílusi fiaskó előtt a keresztény Európa is megdöbbenen állt, hiszen nyugati király még sosem esett fogságba egy keresztes hadjárat során.

Lajost később aztán busás fizetség ellenében szabadon engedték, de így is szégyenben maradt. Kegyességéről viszont méltán vált híressé, és ezért később szentté is avatták. Mégis, minden igyekezete ellenére úgy kellett meghalnia, hogy nem láthatta Jeruzsálem visszafoglalását. Lajos egyiptomi veresége a keresztések vesztét is jelentette a Közel-Keleten, amit leginkább a még meglévő keresztes államok sínylettek meg. Azt viszont Nyugaton akkoriban nem tudták, hogy nem egy közönséges muzulmán sereg törte darabokra a francia király álmait.

Lajos manszurai vereségének egyik oka az volt, hogy egy addig ismeretlen, halálos ellenségbe botlott, akik a muszlim támadásokat vezették ellene: a hírhedt mamelukok, azaz szolgakatonák voltak ezek. Az orosz sztyeppékről adták el őket ide kisgyermekként helyi uraknak, akik az Iszlám hit felvételére kötelezték őket. Eközben kitanulták a háború mesterségét. Ezek a félelmet nem ismerő, képzett

gyilkoló gépek a keresztes hadjáratok utolsó fejezetében meghatározó szerepet játszottak.

A szolgakatonák kivétel nélkül nagyszerű lovasok voltak. Kiskoruk óta tanulták a lovaglást, és mint a küzdő sportoknál, a tudásuk mértékét más-más színű kendők jelezték. Akkoriban csak Szaladin utódait szolgálták, de Lajos legyőzése után beszivárogtak Kairóba is, és végül a szolgákból az iszlám világ teljhatalmú urai lettek.

Megjelenésük a térségben új alapokra helyezte a Szentföldért megvívott harcokat. A keresztes háborúk végső szakaszában azonban az iszlám legfőbb ellensége már nem a kereszténység volt, hanem egy másik uralomra törő harci nép: nomád törzsi emberek, Ázsia kies vidékéről, akik a legendás Dzsingisz Kán vezetése alatt egyesültek. Ők voltak a mongolok.

Ennek az összecsapásnak pedig az volt a tétje, hogy melyik nép határozhatja majd meg a fennmaradt keresztes városok vallási hovatartozását. A mongolok páratlan erőt képviseltek a Középkorban, sőt, talán minden más korszakban is. Hajthatatlanok voltak, megállíthatatlanok, és nem ismertek megalkuvást. Felkelésük elemi erejű volt, amikor egyszer csak előkerültek a semmiből.

1260-ban a hatalmas mongol birodalom hadigépezete megindult Ázsiából Európa felé. Hatalmas területet igáztak le az Indiai óceántól Szibéria északi partjaiig, és mindent eltiportak, ami csak az útjukba került, majd szemet vetettek a Szentföldre is.

Dzsingisz Kán

Dzsingisz Kán volt az, aki Mongóliát naggyá, hatalmassá tette. Az 1200-as évek közepén az uralom az örökösire szállt, akik seregikkel lerohanták Irakot. 1258-ban elfoglalták Bagdadot, porig rom-

bolták a várost, és harmincezer muzulmánt húztak karóba. Egyedül a mamelukok szabhattak gátat annak, hogy a mongol apokalipszis elsöpörje az iszlám Keletet a föld színéről.

1260 nyarán Hülegü (1256-1265), Dzsingisz Kán nagyobbik fia küldöncöket küldött Kairóba a mamelukokhoz, hogy hódoljanak be; „Csak azok lesznek biztonságban, akik könyörögnek a védelmünkért. Leromboljuk mecsetjeiteket, hogy felfedjük előttetek istenetek gyengeségét, majd megöljük a gyermekeket és az időseket. Most ti vagytok az egyetlen ellenség, aki ellen menetelünk”.

A mameluk szultán, Kutúz azzal válaszolt a fenyegetésre, hogy haladéktalanul kivégeztette a mongol küldöncöket. Testüket félbevágták, fejüket pedig kitűzték a város kapuira. Ezzel a megnyilvánulással a mamelukok készülhettek a háborúra.

Átsöpörve Szírián, a mongolok már csupán 80 kilométerre jártak Jeruzsálemtől. A mamelukok számára a Szentföld, és egyáltalán maga az iszlám világ lett a tét. Úgy döntöttek, elébe vonulnak a mongol hordának, és megütköznek velük Galiéban, an-Zsalut mellett.

Akkoriban ez lehetetlen vállalkozásnak tűnt. A mongoloknak iszonyatos hírnevük volt. Addigra már bevették Szíria nagy részét, és persze mögöttük állt a teljes birodalmuk, így szinte legyőzhetetlennek számítottak. Hódításaikat a pusztítás, a halál, a tömegmészárlás kísérte. A civilizált világ számára Isten csapását jelentették. A mamelukok viszont nagyon jó katonák voltak ugyan, de a keresztes háborúk és Lajos kiűzése után, tehát 1250-től, nem nagyon tették próbára őket. Vakmerő húzásnak tűnt az ellentámadás, de Kutúz ragaszkodott hozzá, és mindent egy lapra tett fel.

A mamelukok első csapatát a rettegett Bájbár tábornok vezette, kékszemű kaukázusi harcos, aki tíz esztendővel korábban harcolt már a keresztesek ellen is Manszurában. A korabeli feljegyzések szerint a mongolok pusztító ágyúzással kezdték a csatát, ami rögtön megrendítette a mameluk sereget. De Kutúznak sikerült gyorsan rendezni a soraikat, és hogy elkerülje a villámgyors vereséget, ellentámadást indított a mongol erők ellen, sikerült megbontania a vonalaikat és leszámolni a parancsnokkal.

Nem ez volt az első alkalom, hogy a mongolokat legyőzték, de itt, ezen a vidéken rég nem nyert ellenük senki csatát. Ezt követően a mongolokat Szíriából is kiűzték, és az Eufrátesz folyóig megszilárdították a mamelukok uralmát. Az an-Zsalut-i győzelem az egész iszlám diadala volt. A mongol fenyegetés ezzel ugyan még nem múlt el, de egyelőre feltartóztatták őket.

1260 októberében, diadalmenetük közepette fontos esemény történt. A mameluk sereg Kairó előtt tett egy kis kitérőt a sivatagban. Kutúz ugyanis hódolni akart legnagyobb szenvedélyének, a nyúlvasdászatnak. Ezért néhány mameluk vezetővel, köztük Bájbárral, aki an-Zsalutnál az előcsapatokat vezette, megálltak egy kies helyen. A legenda szerint Bájbár kért egy szívességet a szultántól, és amikor az rábólintott, a keze felé nyúlt, mintha csókkal hálálná meg – de csak azt akadályozta meg, hogy az előrántsa a kardját, egy másik összeesküvő pedig nyakon szúrta a fejedelmet, s a szultán szitkozódva lehelte ki a lelkét. Kutúz és Bájbár ugyanis an-Zsalut előtt ősi ellenségek voltak, riválisok, akik csak a mongol vész miatt tették félre haragjukat. Azzal viszont, hogy Kutúzt meggyilkolta, Bájbár előtt megnyílt az út a trón felé. Több mint másfél évszázadig tartó háborúskodás után ez a sikeres hadvezért határozta meg a keresztesek jövőjét.

Bájbárról a Nyugat ma sem tud sokat, pedig ő volt az, aki visszaverte a mongol hordák támadását, aki a muzulmán világot életben tartotta, és aki a dzsihád nevében páratlan kegyetlenséggel büntette a kereszténységet.

Mihelyt uralomra került, a saját törvényei beiktatása mellett az első intézkedései között szerepelt a mamelukok teljes jogú elismeretése Egyiptomban. Ezt követően első éveit a muzulmán Kelet újraformálásának szentelte, egy tekintélyelvű rendszer alapján. Az egyik legnagyobb zavart keltő intézkedése a kalifátus intézményének visszaállítása volt itt, Kairóban. Ugyanis a kalifa, mint spirituális vezér, teljhatalommal ruházhatja őt fel. Hamar ki is választotta az erre megfelelő bábót, akinek ünnepélyes ígéretet tett, hogy minden áron megvédi a hitüket, és bárki, aki az iszlám ellen fordul, a dzsiháddal számolhat. Így aztán a kalifa kinevezte őt a muzulmán Kelet egyed-

uralkodójává, szabad kezét adva neki egy hatalmas birodalom megalapításához és az ellenség megsemmisítéséhez.

1261 nyárelőjén Bájbár látványos parádéval hirdette Kairó utcáin új hivatalát és hatalmát. Selyembe öltözve vonult végig a városon az új kalifával, egészen annak főteréig, ahol mindenki előtt beiktatták a Szultánt, mint Egyiptom és a muzulmán Kelet uralkodóját. Alattvalói egyszerre szerették és félték új vezérüket, Bájbárt, a kékszemű, néhai rabszolgát. Félve egy esetleges újabb mongol támadástól, a közel-keleti iszlám világ is kénytelen volt elismerni Bájbárt és zsarnoki törvényeit. Bájbár immár minden létező hatalmat a kezében tartva elkezdte tökéletes katonai államának alapjait lehelyezni.

A mamelukok eközben továbbra is végezték kötelező továbbképzésüket, hogy a lehető legjobb katonákká fejlődjenek. Gyakran egy-egy vágást vagy kardcsapást gyakoroltak napokon keresztül, több ezerszer is. Bájbár viszont új fegyverek és technikák elsajátítására is bátorította őket, aminek köszönhetően katonái a kor legképzettebb és legütőképesebb seregét alkották, és vetekedtek a mongolokkal és a keresztésekkel. Bájbár mamelukjai fegyelmetesebbek és félelmetesebbek voltak minden seregnél, ami valaha a Szentföldön járt, és egyre nehezebben túrték meg környezetükben a keresztény államokat. A megmaradt maroknyi keresztény föld a hatalmas Közép-keleti birodalom ölelésében egyre kilátástalanabb helyzetben találta magát.

1265 tavaszán Bájbár kimaszírozott Egyiptomból. Eredetileg az volt a célja, hogy átcsoportosítja seregeit a szíriai határhoz, mert a mongolok megint betörni készülnek, de erre nem került sor. Ha viszont csapatait már összetoborozta, szép csendben a keresztés államok ellen indult. Erre az időre a keresztények alaposan meggyen-

Bájbár hídja Izraelben

gültek, de még fel tudták venni a harcokat a támadások ellen, olyannyira, hogy erődjük révén már két évszázada tartották állásaikat a Szentföldön.

Arszuf ostroma – Az Arszuf kastély, mint az összes többi erőd, egy igazi mestermű volt. A katonai építészet sava-borsát láthatjuk itt. Akár az összetettséget, az anyagok minőségét, a belső helyőrségek kialakítását nézzük, egyszerűen csodálatra méltó, amit az építők létrehoztak. Arszuf kastélyát bevenni akkoriban a világ bármelyik seregének komoly kihívást jelentett. Mégis, mikor Bájbár márciusban ideért a mamelukokkal teletűzdelt harci gépezetével, hamar bizonyosságot nyert, hogy a közelharc mellett emberei az ostromhoz is értenek, vezetőjükkel együtt: három napi ostrom után elfoglalta.

Bájbár egy rendkívül felkészült szultán volt, egyedülálló szervezőképességgel. Arszuf romjai ma is láthatók, és ezekből is megállapítható, milyen akkurátusan tervezett el Bájbár mindent. Ha megnézzük a falakat, az alapokat vagy a tornyokat, látható, hogy ezek itteni kőzetből készültek. A katapult kövek viszont nem innen származnak, hanem jóval messzebből, talán a Szamaria környékéről. A szultán ugyanis tudta, hogy, hogy nem bombázhat egy erődöt ugyanolyan kövekkel, mint amiből emelték, mert azzal komolyabb hatást nem ér el. Vették tehát a fáradságot, és kb. 15 kilométerről idehozták ezeket a katapult köveket, ami nem kis teljesítmény. Akár egy hétig, vagy tíz napig is eltarthatott, mire kellő muníciót idehordták. Bájbár tudta, hogy van bőven ideje, és nem jön senki segíteni a várvédőknek. Háromnapos kitartó ellenállás után Bájbár végül is bevette Arszuf várát, a túlélő keresztényeket rabszolgává tette, és arra kényszerítette, hogy rombolják le saját kastélyukat.

Bájbár hódító politikája a keresztes államok teljes felszámolásához vezetett. De nem csak brutális hadvezér és lángelme volt, hanem precíz bürokrata is, hiszen akaratát az egész iszlám világban érvényesíteni tudta. Kiváló szervezőképességének ma is látható tanúja az ún. Bájbár-híd. 700 év után is ugyanúgy áll, mint amikor építették. Mi több, még ma is használatban van. A híd nem csak építészeti csoda, mert igénytelensége ellenére legalább akkora katonai jelentősége volt, mint a seregének, vagy a fegyvereinek, melyekkel háborúba indult. Bájbár előtt azért nem tudott senki Egyiptomból a Közel-

Keleten uralkodni, mert nem volt kommunikáció a távolabbra eső országrészekkel. Ő azonban megértette ennek szükségességét és hatalmas összegeket fektetett az infrastruktúrába, hogy ehhez hasonló hidakat és utakat építsen. Mindez lehetővé tette, hogy létrehozza az úgy nevezett „baridó”-t, a rendszeres postaszolgálatot, ahol katonák voltak a küldöncök, akik a Birodalom minden pontjára eljuttatták a Szultán üzeneteit.

Mikor a keresztesek korszaka 200 évvel korábban elkezdődött, az iszlám világ szétesőben volt, a megosztottság és a hanyatlás jellemezte. Az első keresztesek és az őket követők a szent háborúk idején egy tehetetlen, harcképtelen ellenséggel találkoztak itt. Bájbár és zarnoki uralkodása viszont olyan mértékben összefogta a muszlim világot, mint azelőtt még senki. Egy olyan erős iszlám világot teremtett, amely bátran felvehetette a harcot a Szentföldért, és ellentmondást nem tűrően törölte el a néhány megmaradt keresztes államot.

1268 májusában, három évvel az Arszufnál aratott győzelem után a mameluk sereg megérkezett Antióchiába, a keresztesek egyik kiemelt jelentőségű városához. Két évszázaddal korábban ez a metropolisz volt a keresztes hadjáratok első komolyabb hódítása a Szentföldön. Az első kereszteseknek 8 hónapjukba telt bevenni a várost, Bájbár seregeinek viszont mindössze egyetlen napra volt szükségük a visszafoglalásához. Mikor a mameluk had áttörte a védelmi vonalakat, Bájbár parancsára lezárták maguk mögött a város kapuit, hogy senki ne menekülhessen előlük. Férfiak, asszonyok és gyermekek ezreit mészárolták le. A keresztes államok napjai ezután végleg meg voltak számlálva.

A közel-keleti keresztesek államok módszeres felszámolása Bájbár halála után, 1277-től is folytatódott. A szultán utódai 1289-ben bevették Tripoli városát, és végül Akrának is be kellett hódolnia 1291-ben. Közel 200 esztendő után a Szentföldért folytatott háborúskodás az Iszlám fényes diadalával ért véget.

Forrás: Keresztes háborúk (a BBC filmje; Digi-TV)
Összeállította: Tarjányi Béla

É l ő I g e

BIBLIAISKOLA

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

Vágvölgyi Éva

„Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet.”

A vigasztalás Deuteroizajás igehirdetésében (Iz 40, 1-31)

A.) Alap gondolat

A régi Keleten általános szokás volt, hogy a legyőzött népeket részben vagy teljes egészében elhurcolták. De nem kell olyan messzire, a régi keletre mennünk, mindnyájan jól emlékszünk a múlt században „málenkij robot” címen a Szovjetunióba hurcolt tízezrekre. Ez részint ingyen munkaerőt jelentett a győztes számára, másrészt a legyőzöttek gyengítését is szolgálta. Izrael többször is sújtotta a száműzetés, történetében határt is jelöl a fogság (a fogság előtti, a fogság utáni idő). Az Izrael királya, Hósea és AsszírIA királya, V. Szalmanasszár közt lefolyt csata és Szamaria fővárosának elfoglalása után Izraelből sokakat elhurcoltak és Halachban, valamint a Hábör mellé, Gozánban és Média városaiban telepítették le őket (2Kir 17,6; 18,11; 1Krón 5,6–26; Tób 1,2; 3,7; 5,8). Az asszír évkönyvek szerint az elhurcoltak száma 27 290 fő volt. Ezek további sorsáról nem tudunk, valószínűleg beolvadtak a környező népbe. Kr. e. 597-ben, Jeruzsálem elfoglalása után Nebukadnezár sok izraeli elhurcolását elrendelte. Jojakim királyt, a királyi család tagjait, az udvari tisztségviselőket, a nemességet, a katonákat, a kovácsokat és a lakatosokat (fegyverkészítőket) vitték el, a papokat nem (2Kir 24,8–17). Az elhurcoltak számát nem lehet pontosan tudni (24,14: 10 000; 24,16: 7000). Sorsukról a 2Kir hallgat. Az Ez 3,15 alapján feltehető, hogy az elhurcoltak Tel-Abibba kerültek. Jeremiás levélben figyelmeztette őket, hogy Bábelben hosszabb időre kell berendezkedniük, s főleg a

hamis prófétáktól óvta őket, akik arról jövendöltek, hogy száműzetésük hamarosan véget ér (Jer 29). – Kr. e. 586-ban Cidkija uralkodásának 11. évében Nebukadnezár újabb elhurcolást rendelt el: Izrael maradékát, akik a városokban még megmaradtak, valamint a hozzájuk átpártoltakat vitték el. Magát Cidkiját is elfogták, s fiait a szeme láttára megölték. Csak a jelentéktelen embereket engedték vissza, akiknek nem volt semmijük; ők kaptak a babilóniai főparancsnoktól földeket, szőlőket (2Kir 25,7.11 kk.; 2Krn 36,20; Jer 39,9 kk.; 52,15 kk.). A családtagjaikkal elhurcolt férfiak számát kb. 15 000-re becsülik. Az Ezd 2,59 alapján feltehető, hogy Tel-Melahban (helye ismeretlen), Tel-Harsában (helye ismeretlen), Kerubban (?), Addanban (?) és Immerben (?) telepedtek le. Egy levita kolónia Kaszifjában (helye ismeretlen) élt. A Bár 1,4 szerint a Szud (?) folyó mentén is laktak elhurcoltak. – Az érintettek a száműzetést súlyos büntetésnek tekintették: elvesztették hazájukat, állásukat, vagyonukat, és Izraelben is uralkodó (1Sám 26,19) keleti felfogás szerint – a vallásukból is kiszakították őket (a vallás és a haza elválaszthatatlan volt egymástól). Az út Babilonig megalázó volt és fárasztó (Iz 45,14; Jer 40,1). A külső elnyomásnál nehezebben viselték a száműzöttek a honvágyat és a messze kerülést a szent várostól, a Templomtól (Zsolt 137). A tehetetlenségnél és kiszolgáltatottságnál is jobban fájt, hogy úgy érezték, Isten eltaszította őket magától, nincs többé védelmezőjük, halálra vannak ítélve a népek nagy olvasztótégelyében. Elbizakodottságuk, hogy ők Isten választott népe elpárolgott, Isten Dávidnak tett ígéretei, amelyben vakmerően bíztak, és azt hitték, bármit megengedhetnek maguknak Istennel szemben, füstté lett. Izrael apátiába, mély depresszióba esett, amikor megtapasztalta, mennyire semmi, mennyire gyenge Istene nélkül, akit elvesztett, akinek a Templom nélkül nem tud áldozatokat bemutatni, akivel nem tud kapcsolatot teremteni. Ahogy ma mondanánk, teljesen padlóra került és saját erejéből fel sem tudott volna kelni. De, mint annyiszor, Isten beavatkozik az eseményekbe, egy új prófétát küld népe számára, akinek az a feladata, hogy vigaszt, hitet és reményt nyújtson számukra. Ez a prófeta, akit nevének ismerete híján Deuteroizajásznak nevezünk.

B.) Szentírási szöveg: Iz 40,1-31**C.) Bevezetés****1. Vigasz a vigasztalanságban*****a.) Izrael vigasztalan, depressziós kedélyállapota
és a vigasztalanság megtapasztalása a fogságban***

Jeruzsálem lerombolásával a Kr. e. 586. évben és a Babilonba való deportálással a fogság Izraelt nem csak egy politikai-szociális, hanem legfőképpen egy teológiai katasztrófába és egy lelki depresszióba taszítja. A fogság a pusztulás és a pusztaság megtapasztalása volt, megaláztatással és méltánytalansággal és tehetetlenséggel, és mindenek előtt az Istentől való távolság megtapasztalása: "De kirabolt és kifosztott nép ez ... prédává lettek, és nincs megmentő, zsákmánnyá, és nincs, aki azt mondja: Add vissza!" (Iz 42,22) Számtalan további szöveg hely Deuteroizajásnál visszatükrözi direkt vagy indirekt módon ezt a vigasztalan, megalázott, depressziós Izraelt a fogságban:

54, 11: Izraelt elsodorta a vihar – nincs vigasztalása;

49,14; 54,7: Isten elhagyta Izraelt,

és egyedül hagyta a szükség idején;

40,27: Isten nem figyel többé Izraelre;

42,14: Isten hallgat;

50,2: Isten maga nyilvánvalóan tehetetlen,

és túl gyenge a megváltáshoz;

42,25: Izrael úgy érzi magát, mintha üszkös rom lenne;

41,14: mint egy szegény férgecske;

42,3: mint egy megroppant nádszál, mint egy kialvó mécsbél;

54,6: mint egy elhagyott és bánkódó lelkű asszony;

40,30: fáradt, lankadt, lendület nélküli;

42,7: bezárva érzi magát, mint egy fogoly;

42,7.16: mint akit sötétség vesz körül; vannak szemei,
de nem lát többé;

43,2; 45,1: zárt ajtókat lát, kiút nélkül.

b.) Vigasztalás vagy áttatás: Mi a vigasztalás?

A névtelen prófétát a fogságban Deuteroizajásznak nevezték el, aki abban látja a hivatását, hogy vigasztalást nyújtson Izraelnek abban a vigasztalan helyzetben. „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet”, ezzel kezdődik a tőle hagyományozott prófécia. De mi nyújthat vigasztalást? Mi a vigasz? Mi képesek vagyunk megvigasztalni valakit? Vagy csak áttatunk, nyugtatunk, megpróbáljuk kijátszani a vigasztalanságot, mert mi magunk nem tudjuk elviselni az összetört élet fájdalmát? A vigasztalás annyit jelent, mint segíteni, együtt érezni a szomorúságban, elsősorban észrevenni a másik szükséghelyzetét, beleérezni magunkat az ő helyzetébe, és együtt érezni vele. Osztolni vele a fájdalomban. A valódi vigasz segítséget nyújt a fájdalom feldolgozásában. Nem letagadja vagy megpróbálja kijátszani a depressziót és annak okát a kitartásra szólító üres jelszavakkal, mint „fel a fejjel! Az élet megy tovább!”, hanem segít a fájdalom kibírni, elfogadni a veszteséget, megtanít búcsút venni a múlttól, és ugyanakkor nyitottá tenni egy új jövő felé.

Ezt tette ez a fogságbeli próféta meglepő beleérzési képességgel. Új és új képekben, amelyek a kedélyt szólítják meg, hozza szóba Izrael vigasztalan kedvvesztettségét (lásd az előbbi szövegeket). És valami olyat kínál a sírónak, amelyben mint egy tükörben, megismerheti saját kedélyállapotát. Különös ismertető jegye, pl. a résztvevő miért-kérdés: „Miért mondd, Jákob, és miért szólsz így, Izrael: »Rejtve van utam az Úr előtt, és Istenem figyelmét igazságom elkerüli?»” (40,27). A kérdés nem vár választ. Sokkal inkább a másik megismert szükségéhez kapcsolódik. A kérdező jelzi, hogy ő észlelte, kinyilvánítja a részvételét, és ezáltal teret nyit a másiknak, hogy kiönthesse panaszát. És éppen ezzel segíti őt lassanként elszakadni a múlttól: ”Ne gondoljatok a régi dolgokra, és az elmúltakra ne figyeljete! Íme, én újat cselekszem, most sarjad, talán nem tudjátok?” (43, 18k). A valódi vigasz tehát nem egyszerűen a fájdalom csillapítását jelenti, hanem segít abban, hogy ez a fájdalom egy új élet születésének fájdalma legyen. Természetesen ehhez arra van szükség, hogy magát a vigasztalót is áttelekítse ennek az új életnek a reménye. E nélkül a remény nélkül minden vigasztalás hiábavaló. Ő nemcsak vigasztalást nyújt a szükségben, hanem eltökélten támadást is

indít, hogy a depresszióist saját sírjából kiszabadítsa. A vigasztalónak egy új életet próbál nyitni. De hogyan történik ez? A próféta a fogságban úgy teszi ezt, hogy hallgatóit óvatosan arra hívja, hogy a dolgokat egy másik nézőpontból vegyék szemügyre, és ezzel kiszabadítja őket megrögzöttségükből: Nem lehetne így is tekinteni a dolgokat ...? Már növekszik az új, nem veszitek észre? (40,19) „Vajon nem tudjátok, nem halljátok? Nem hirdették kezdettől fogva nektek? Nem értettétek meg a föld alapjait?” (40,21) És ebben nem az érvelő beszédre helyezi a hangsúlyt, hanem mindig egy új, szuggesztív képre, amely az életre nyílik, ami a „szívhez szól” (40,1), ami a bőr alá megy, amely lélek mélyét érinti meg, és ott visszhangra talál, és feloldja a dermedést ... Nem tekintélyből beszél, hanem egy meleg, rábeszélő, „anyai” beszéddel, amellyel a próféta hallgatóit kézen fogja, és észre vétet velük valami újat, ami kihozza őket az ő belső vigasztalanságukból.

2. A próféta vigasztaló igehirdetése

Ez a rész, mint egy nyitány mondja el II. Izajás vagy Deuteroizajás igehirdetésének témáját és szándékát: Isten tettét és a próféta által kihirdetett vigasztalását a száműzötteknek. Mindez a próféta meghívásának keretében történik. A próféta egy hangot hall, Isten hangját, ami felszólítja, hogy hirdesse vigasztaló üzenetét. Az Iz 40, Deuteroizajás bevezető fejezete szemléletes módon részesít bennünket abban, ahogy a fogság prófétája vigasztal. A fejezet két szakaszra tagozódik, és két korszakot dolgoz egybe.

2/a.) Kommunikáció és kapcsolat a depresszió és a kapcsolattalanság ellen (40,1-11)

Talán maga a próféta is egy fájdalommal teli időszakot szenvedett el, amely őt is, mint hittestvéreit és nővéreit belsőleg üressé, kapcsolattalanná tette és az élettől elvágta. Azonban ezt valamikor valami feltörte benne. A kapcsolattalanság és a némaság hatalmát megtörte valami. Mennyei hangokat hallott a belső füleivel, és az újra kezdett kapcsolat, a kommunikáció folyamán megnyílt egy új élet lehetősége. Hallgatói egy nagyformátumú nyitányban részesednek abban, amit ő önmagában intenzíven megélt: az ember és Izrael új, eleven kapcsolatát Istennel. Négy egymást követő képben, mint egy nagy

téma variációiban vonja be a hallgatóit egy rendkívül mozgalmas eseménybe. Zenei interpretációjában - mint egy körének, különböző, egymással kommunikáló hangokkal - Händel inspirálni szeretne bennünket. Ez a hangzásfelépítés adja a szöveg főtémájának értelmét: Isten jön, és ez elindít egy kapcsolati- és közösségi esemény folyamatot, a dermedést feloldja, és kihoz a depresszióból.

A négy szövegrész a következő:

Deuterizálás igehirdetésének a nyitánya az Iz 40,1-11

a/1. Az első jelenetben (1-2 v.) hallgatjuk a prófétákkal, hogy hosszú hallgatás után érkezik Isten szava: Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet. Ezekkel a szavakkal veszi fel Isten Izraellel a megszakított kapcsolatot. Kelltt a szükséges idő ennek a népnek a törlesztésre és átszenvedésre, hogy az emberi vétek eltűnjön, amely minden elválasztottság és kapcsolatlanság alapja volt. Isten időt ad a fellélegzésre. A szeretet szavaival kell Jeruzsálemet körüludvarolni, szavakkal, amelyek megérintik a szívét, és feltörik kővé dermedését.

a/2. A második jelenetben (3-5 v.) egy új hang hallatszik – nyilvánvalóan a mennyei trónusok karából –, amelyben a kapcsolat Isten szaván alapul. Ez a hang egy szuggesztív képen beszél el Izrael szükségét és vágyát: A pusztában az út és úttalanság ösképéről, a halálról és kapcsolatlanságról, és hogy kell egy útnak támadnia, amelyen Isten az ő népéhez jön, egy útnak, amely az elválasztottságot és ellenséges viszonyt legyőzi, és egy új találkozást nyit meg. Az úttalan pusztának, amelyet Izrael jelenleg átél, és amely Jeruzsálemet Babilontól földrajzilag is elválasztja, egy új életúttá kell átalakulnia. Minden akadályt, amely ellenszegül ennek, Isten akaratából eltávolítanak: Minden hegynek, amely a hatalom szimbóluma, le kell süllyednie, és minden völgynek, amely az erőtlenség szimbóluma, fel kell emelkednie. Annak a hatalomnak tehát, amely az útnak útjában áll, vissza kell húzódnia, és teret kell engednie Istennek. Az ember és az életerő, amely idáig süllyesztőben volt, érvényre kerül. A kezdődő történetet végül kiszélesíti az égi hang az egész világra. Isten eljövele Izraelhez átfogó közösségi eseményhez vezet. Minden embernek látnia kell Isten dicsőségét. Minden halandó test együtt és külön – esendőségében rá van utalva Isten vigasztalására és szabadító közelségére.

Szüksége volt Izrael istenhitének, hogy a szenvedésen keresztül a fogságon át erre az egyetemes távlatra érlelődjön? Először pusztává kellett válnia, amely úttá vált, amelyen Isten a népekhez jön? Lehetséges, hogy a depresszió, amelyben az embernek egy sötét völgyön kellett áthaladnia, áldássá válhat mások számára?

a/3. Az első két jelenet az égi világban marad. A harmadik jelenetben (6-8. v.) egy második égi hangtól elhangzik a felszólítás, a prófétának „kiáltania” kell (6. v.) A próféta úgy reagál, mint Mózes (Kiv 3,11 k.) vagy Jeremiás (Jer 1,6): Tiltakozik a követelés ellen. Mint ahogy más prófétai meghívástörténetekben, itt is elhangzik a kérdés: „Mit kiáltstok?” Ezt követi a próféta panasza, amely szóba hozza az ember esendőségét, különös tekintettel Izrael esendőségére a fogságban („csak fű a nép” 7. v.). Ez az esendőség a mulandóság mellett az ember tehetetlenségét is jelenti. Mégpedig így fordítja le: „minden szépsége (hesed) olyan, mint a mező virága” (6. v.) A fogságban élő nép depressziós lelkületével azonosulva beszél a gyengeségről és kiszolgáltatottságról, a mulandóságot egy kiszélesített természeti kép formájában tárja elénk. A nép, aki évtizedek óta reményt vesztett számkivetésben él, megtapasztalta az emberi gyengeséget, a mulandóságot és a bánatot. Izraelnek meg kellett tapasztalnia milyen kevés az ember értéke és méltósága? Vajon egyáltalán tud még a vigasztalásban hinni? A próféta jól el tudja panaszkodni honfitársai nevében a vigasztalanságot és így a vigasztalás lehetőségessé válik. Az égi hang nem inti meg ezt a vigasztalanságot, de szembehelyezi vele: a gyengeség minden megtapasztalásánál marad hely Isten teremtő Szava erejének. A fogság prófétájának szavaiban teremtő erő van. A történetet úgy alakítja, hogy a valóságot megváltoztatja és valami újat hoz létre. Szavai bennünk is megmozdítanak valamit, és valami újat teremtenek.

a/4. A próféta azt hirdeti, amit hallott. A negyedik jelenet (9-11. v.) őt mutatja, ahogy felszólítja Jeruzsálemet, hogy menjen fel egy magas hegyre, hogy az érkező Istent kellő időben észlelje, és aztán tovább beszél erről az érkezésről: „»Íme, a ti Istenetek!»” (40,9). Itt folytatódik az első jelenetben újra felvett kapcsolat története. A versek boldog izgalmat árasztanak. A kommunikáció, a találkozás a kapcsolat céljához érkezik. A vigasztalanság végül legyőzött. Eb-

ben a negyedik jelenetben a nekünk szóló közlés minket is felszólít, hogy menjünk fel egy magas hegyre, ahonnan egy széles látókör és kilátás nyílik, hogy figyelmesen és érzékenyen észleljük az idők jeleit. Nem kell félnünk attól, amit látni fogunk, mert abban Isten jön el. Mit fogunk fel a másik valóságból? Mi magunk mit tudunk mondani Isten jöveteléről? A próféta először egy hatalmas háborús képpel írja le: Isten, mint egy hatalmas király érkezik, mint egy sikeres hős hogy megkezdje uralmát; mint győzelmi díjat hozza magával a száműzötteket. De akkor hirtelen képet vált, és a következőkben Isten gyengédnek és anyainak tűnik, mint egy jó pásztor, aki óvatosan vezeti a birkákat és a bárányokat gondoskodóan a karjában hordozza. A kép a lelkünk mélyéig megérint bennünket. Milyen hatással van ránk, ha magunkba engedjük, és teret engedünk neki? Segít valamit megragadni a mondanivalóból, amin én talán túlzottan gyorsan átsiklanék? Vajon én is megtapasztaltam, hogy életutam egy sötét és kanyargós szakaszán engem is hordozott Isten?

3. Iz 40,1-11 és G. F. Händel szövegváltozata a Messiásból

1 Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet!

– mondja a ti Istenetek.

2 Szóljatok Jeruzsálem szívéhez,

és kiáltásotok neki,
hogy letelt szolgálata,
letörlesztette bűnét,
hiszen kétszeresen meglakolt
az Úr kezétől minden vétkéért!

3 Egy hang kiált:

»Készítsétek a pusztában az Úr útját,
egyengessétek ösvényt a sivatagban
Istenünknek!

Nr. 1 ARIOSO (TENOR)

Vigasztalódj én népem, mondja a te Istened.

(Tröste dich ...)

Szóljatok Jeruzsálemhez és hirdessétek számára, hogy letelt szolgálata, és vétke bocsánatot nyert.

(Prediget ihr ...)

Halljátok meg a hirnők hangját a pusztában: Készítsetek utat az Úrnak és egyengessetek a vadonban ösvényt a mi Istenünknek. (Iz 40,1-3)

(Vernehmet die Stimme ...)

4 Minden völgy emelkedjék fel,
minden hegy és halom süllyedjen alá;
a göröngyös legyen egyenessé,
és a hegyláncok síksággá!

5 Akkor kinyilvánul az Úr dicsősége,
és látni fogja minden ember egyaránt.
Bizony, az Úr szája szólt.«

6 Egy hang szól: »Kiálts!«
És mondtam: »Mit kiáltsak?«
Minden test csak fű,
és minden szépsége olyan, mint a
mező virága.

7 Elszárad a fű, elhervad a virág,
ha az Úr lehelete ráfúj.
Valóban csak fű a nép.

8 Elszárad a fű, elhervad a virág,
de Istenünk szava megmarad örökre.

9 Magas hegyre menj föl,
te, aki jó hírt viszel Sionnak!
Emeld fel erősen hangodat,
aki jó hírt viszel Jeruzsálemnek!
Emeld fel, ne félj!

Mondd Júda városainak:
»Íme, a ti Istenetek!

10 Íme, az Úristen hatalommal jön,
és karja uralkodik;
íme, fizetsége vele van,
és szerzeménye a színe előtt.

11 Mint pásztor, legelteti nyáját,
karjával összegyűjti a bárányokat, és
ölébe veszi,
az anyajuhokat gondosan vezet.«

Nr. 2 ARIE (TENOR)

Minden völgy magasba emel-
kedjen és minden hegy és domb
süllyedjen mélyre, a görbe és gö-
röngyös egyenessé váljék. (Iz
40,4)

(Alle Tale ...)

Nr. 3 CHOR

Akkor kinyilvánul az Úr dicső-
sége. Minden nép látni fogja a mi
Istenünket és Urunkat, mivel
megígérte (Iz 40,5)

(Dann die Herrlichkeit ...)

Nr. 17a DUETT (SOPRÁN- ALT)

Ő, mint a pásztor legelteti nyá-
ját, karjába veszi, és gyöngéden
gondozza bárányait. Irgalmasan
ölbe veszi, és gyöngéden vezet,
amelyik bajba kerül. (Iz 40,11)

(Er weidet ...)

4.) Az új hit tanulása – Isten teremtő erejének észlelése (Iz 40,12-31)

a.) „A népek olyanok, mint egy csepp a vödrön” – a tényleges nagyságrendek (Iz 40,12-17)

Az izraeliták nyilvánvalóan úgy éltek, mint a nyúl a kígyó előtt, erős félelemben, alávetettként a győztes babiloni nép előtt. Tényszerűen valóban így néztek ki az erőviszonyok, ha nem vették számításba Jahvét. Ebben a helyzetben a próféta fel akarja nyitni a szemüket a valódi nagyságra és erőviszonyokra. Ezt egy retorikai kérdéssel teszi: „Ki mérte meg markával a vizet, és az eget arasszal ki mérte fel? Ki mérte meg vékával a föld porát, ki mérte le mérlegben a hegyeket, és a dombokat mérlegserpenyőben?” ... (40,12). Ezek a szavak azt jelentik: Próbálg egyszer más szemszögből tekinteni a te utadra. Merészkedj túl egyszer a szűklátókörűségeden, rugaszkodj el a történelmi tapasztalataidtól, és tekints távolabb a téged körülvevő kozmoszra: a tengerre, az égre és a földre a hegyekkel és halmokkal. Fel fogod fedezni Isten mérhetetlen teremtő fantáziáját. És helyreigazodik benned a nagyság és hatalom aránya és viszonya ebben a világban. És rögtön abba fogjátok hagyni a benneteket sakkban tartó világ hatalmának abszolutizálását.

Ezért ennek a szakasznak a második részében csaknem boldogan ábrázolja Deuteroizajás a népek jelentéktelenségét a világföldről Teremtő tervében, aki ura a történelemnek: „Íme, a nemzetek olyanok, mint vízcsepp a vödrön, és mint porszem a mérlegserpenyőn” (40,15). Minden nép, a legtávolabbi szigetekkel együtt Istennel összehasonlítva semmi. Céljaik olyan kevés súllyal esnek latba, mint egy porszem a mérlegserpenyőn és a kiürített merítővedren maradt vízcsepp. A végkövetkeztetés kimondatlan marad: Ha újra szemügyre vesszük ezeket az erőviszonyokat, akkor újra hinni tudunk majd abban, hogy a történet még tele van rejtett meglepetésekkel, Isten váratlan fordulataival. Újra hinni tudunk majd abban, hogy a történelem nem zárult le, új lehetőségek vannak nyitva számunkra, hogy az eseményekben bármikor fordulat állhat be. Ehhez elegendő,

ha az ember nyitott és érzékeny. Vajon a próféta megteremti ezt a szövegével, kinyit bennünket?

b.) „Kihez hasonlíthatnátok Istent” – a relatív hatalom és a hatalom birtokosa (Iz 40,18-26)

A száműzöttek még mindig annak a kultúrsokknak a hatása alatt vannak, amelyet a hatalmas és imponáló babiloni kultúrával és vallással való találkozás jelentett számukra. A babiloni istenek pompája nagy hatással volt rájuk, nem tudták kivonni magukat a kísértés alól, hogy a nyilvánvalóan gyengébb Jahvét a nyilvánvalóan diadalmas babiloni istenekkel összehasonlítsák. A babiloni isteneknek hatásosabb volt a megjelenése. Félelmetes volt találkozni azzal, hogy a hatalom sorsát az égbolton lévő csillagokból ki lehet olvasni, a Napban Samas istent, a Holdban Sinnt, a Vénuszban Istár istent látni. Szemléltői voltak az évenként visszatérő ünnepeknek, lenyűgözte őket, amikor az arany és ezüst istenszobrokat pompázatos felvonulásokon körbe hordozták, ragyogást árasztva, izgalmat és megrendülést keltve. Vajon a mai keresztények nem fordulnak a csillagokhoz, hogy az asztrológia segítségével megfejtsek sorsukat, nem hisznek a csillagok hatalmában, ha nem is nevezik őket isteneknek? Deuteroizajás itt kimondja, hogy ezek az égitestek csak Isten teremtményi, nincs hatalmuk az ember sorsa felett, annak csak a Teremtő az ura. Ezt kétszeri nekifutással, párhuzamos szerkezetű résszel teszi:

1. Egy kérdéssel kezdi „Kihez hasonlíthatnátok Istent” (18/25 v.).

2. Azután egy tipikus kérdésformában ütközteti a további gondolatokat, egészen eddig: ”Vajon nem tudjátok?, „(21. v.); „Emeljétek a magasba szemeteket, és nézzétek: ki teremtette ezeket?” (26ab v.).

3. Végül dicsőíti a Teremtőt (22-24/26cf v.). Deuteroizajás azt mondja: eredendően minden Isten kezéből jön (a 45,7-ben egyenesen azt mondja, hogy Isten teremtette a világosságot és sötétséget, békeséget és bajt) és ura ezeknek a teremtményeknek. Ez relativizálja a földi hatalmasságok hatalmát: Csak addig tart hatalmuk, amíg Isten hagyja nekik; csak egy pillantást kell vetni a történelemre, és látjuk milyen ingatag ez a hatalom, hogy a hatalmasságok jönnek és mennek, felbukkannak és eltűnnek, Isten szélviharában mint a pelyva, el-

sodródnak. Tehát Isten senkivel sem összehasonlítható Teremtő és hatalom, az izraelitáknak csak őt kell félniük és senki mást. Nem lehetséges, hogy már holnap reggel egészen mások a hatalom birtokosai? Tehát nem kéne nekünk inkább mindig Isten váratlan lehetőségeivel számolni?

***c.) „Erőt ad a fáradtnak, és az erőtlennek megszokásítja erejét”
(Iz 40,27-31)***

A teremtéstéma harmadik variációja található ebben a 40. fejezetben. A fejezet különösen impozáns. A próféta vigasztaló szavait Izrael panaszával kezdi, annak az érzésnek a hangoztatásával, hogy Isten elhagyta őt (27 v.). De aztán próbálja rávezetni, hogy távolabb tekintsen, elvezeti a köldöknézésből a teremtő imádásához. Ezt egy kérdéssel kezdi: „Vajon nem tudod?” ... (28 v.) Ezután egy kis dicsérőének következik átfogva teret és időt a Teremtőről, aki nem fárad el, és nem lankad el, mint mi emberek, bölcsessége kifürkészhetetlen, erőt ad az erőtlennek és újjá tud teremteni minket. A kis szöveg egy pompás képbe torkollik, hogy azok, akik az Úrban bíznak, szárnyra kelnek, mint a sasok: Újra egy kép, amely a lelkünk mélyéig megérint bennünket, ha átengedjük magunkat neki. Lángra lobbantja bennünk a vágyat egy új lendület és szabadság után. Mi ad számomra lendületet és erőt az életem során? A szöveg azt mondja, hogy az ember előre látható és kalkulálható erőtartálékai nem visznek előbbre. Csak az Istenbe vetett bizalom tart meg bennünket, akik gyengék vagyunk. Ez hallható ki Pál alapvető tapasztalatából is: ”Ő azt mondta nekem: »Elég neked az én kegyelmem, mert az erő a gyöngeségben lesz teljessé.« Legszívesebben tehát gyöngeségeimmel dicsekszem, hogy Krisztus ereje lakozzék bennem. Ezért telik kedvem a Krisztusért való erőtlenségben, bántalmazásban, szükségben, üldöztetésben és szorongatásban, mert amikor gyöngye vagyok, akkor vagyok erős” (2 Kor 12,9-10).

5. Száműzetés. Asszír ábrázolás (Haag 178. ábra)

D.) Óravázlat

Feladat

Módszer

*Eszközök,
időtartam*

1. Ének: Ne félj, ne aggódj

ének kot-
tából

Énekelj az Úr-
nak, 486. o.,
5 perc

2. Bevezető beszélgetés a következő kérdések alapján:

A résztvevők 3-6 fős kiscsoportban beszélgetnek arról, hogy mikor és miért voltak szomorúak, vigasztalanok, és érezték úgy, hogy Isten elhagyta őket:

- Milyen helyzetek jutnak ezzel kapcsolatban eszembe?

- Mi volt a legrosszabb számomra ezek közül (vigasztalanság, magamra hagyottság, stb.)?

először kiscsoportos munka, utána csoportos beszélgetés az óravezető irányításával

20 perc

3. Szövegmunka (Iz 40,1-11)

A.) Izrael depressziós lelkiállapota a fog-ságban

lásd Alap gondolat, Bevezetés 1/a. 5.

az óravezető előadása

szentírási szöveg, fénymásolt Száműzetés ábra, jegyzetfüzet, ceruza
5 perc

<i>Feladat</i>	<i>Módszer</i>	<i>Eszközök, időtartam</i>
B.) Vigasztalás vagy áltatás Mi a vigasztalás? Mindenki egy A/4-es lapon név nélkül, írásban válaszol a következő kérdésre (meghatározott időt kapnak rá, pl. 5 percet): - Mi jelent vigasztalást számomra, ha szomorú vagyok, és elhagyottnak érzem magam, egy szóval padlóra kerültem? Amikor elkészültök, a válaszokat összegyűjtik és felolvassák.	egyéni munka, utána megbeszélés	A/4-es lap a kérdéssel
C.) A próféta vigasztaló igehirdetése 1. Az óravezető bevezető előadása, lásd Bevezetés 1/b 2. A szöveg szerkezeti és tartalmi elemzése Iz 40 1-11 szövegrész közös elolvasása után a.) A szöveg felépítésének kidolgozása (Ki beszél, mikor, kinek?) b.) Mit jelentenek az egyes képek és mondatok c.) A szöveg belső logikájának kibontása lásd Bevezetés 2.	az óravezető előadása csoportos munka az óravezető irányításával	10 perc jegyzetfüzet, ceruza 5 perc Szentírás jegyzetfüzet, ceruza 15 perc
4. A szöveg zenei interpretációja: részlet Händel Messiás c. oratóriumából (Nr.1-3 és Nr.17a) lásd Bevezetés 3. A zene meghallgatása után beszélgetés a következő kérdések alapján: - Milyen hangulata van a két részletnek? - Mit váltott ki bennem a szöveg/zene? - Milyen képeket ébresztett bennem?	zenei meditáció, utána csoportos beszélgetés az óravezető irányításával	szövegek lásd Bevezetés 3 jegyzetfüzet, ceruza 30 perc

<i>Feladat</i>	<i>Módszer</i>	<i>Eszközök, időtartam</i>
<p>5. Az új hit tanulása – Isten teremtő erejének észlelése (Iz 40,12-31) A szöveg közös felolvasása után a csoportot három részre osztjuk és mindegyik egy-egy szövegrészt dolgoz fel (12-17 v.; 18-26 v., 27-31 v.) a következő kérdések alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hogyan tagolható a részlet? - Miről beszél hallgatóink a próféta? - Mire hív? - Mi a módszere, érvelés vagy ...? Hogyan „érvel”? - Hogyan hat rám a szöveg, ha hagyom, hogy működjön bennem? <p>A kiscsoportos munka összegzése után az óravezető kiegészítése, lásd Bevezetés 4.</p>	<p>Kiscsoportos munka, utána csoportos beszélgetés az óravezető irányításával</p>	<p>Szentírás, jegyzetfüzet, ceruza</p> <p>perc</p>
<p>6. Befejezésként minden résztvevő keres a teljes szövegből (Iz 40,1-31) egy számára sokat mondó ösképet, amely lelke mélyéig megérintette: szív, Isten keze, erős karja, út és puszta, hegy és völgy, görbe és egyenes, hervadó virág, pástor és nyáj, az ég sátora, tenger, földkerekség, az Úr lehelete, szélvihar, pelyva, erő, sas szárnyalása ... Ezeknek a képeknek a töménysége asszociációkat és további képeket idézhet fel bennünk, amelyeket egy rövid csend után imába öntve oszthatunk meg egymással. Végül meghallgathatunk egy részletet J. Haydn Teremtés c. oratóriumából</p>	<p>Közös ima és csoportos zenei meditáció az óravezető irányításával</p>	<p>Szentírási részlet, Részlet J. Haydn Teremtés c. oratóriumából, pl. a kórust: „Isten dicsőségét beszélék az egek” („Die Himmel erzählen die Ehre Gottes”) 20 perc</p>

A Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat budapesti Központjában „**Elő Ige**” címmel **bibliaiskola** működik (szeptembertől júniusig minden hónap első hétfőjén du. 5-7-ig). Jelen füzetünk a kilencvenedik óra anyagát tartalmazza.

Budapest, 2015. jún. 15. Szeretettel:

Vágvölgyi Éva óravezető
Tarjányi Béla szakmai vezető

Gyürki László

Életem vezérfonala a Szentírás

„Mindent az evangéliumért teszek, hogy abban részem legyen”

Szent Pál apostol ebben a mondatban foglalta össze a korintusi híveknek élete programját és reményei beteljesedését. (1 Kor 9,23)

Újmisés szentképemre ezeket a sorokat írtam, jelezve, hogy ennek szellemében szeretném lelkipásztori hivatásomat élni.

Ugyanezek a sorok találhatóak az ezüstmisés és aranymisésképeken is. Ezeken már - visszatekintve papi éveimre - lelkiismeretvizsgálat is, hogy mennyire tudtam teljesíteni ezt a törekvésemet.

Már elemi iskolás koromban megszerettem a Szentírást, elsősorban az Újszövetséget. A plébánián találtam egy régi kiadású Bibliát és már akkor az egészet elolvastam.

A papságra való készület idején a Szentírással kapcsolatos ismeretek megszerzése volt legfőbb törekvésem. Eredeti nyelven olvasni a Bibliát, közel kerülni titkaihoz, üzenetéhez.

Ekkor kerültek elő a Holt-tenger mellett az ősi bibliai szövegek. Izgalommal kísértem a kutatások eredményeit.

Lelkipásztori szolgálatom során próbáltam minél jobban megismertetni és megszerettetni tanulóimmal, híveimmel egyaránt. A

Biblia mindig bőséges anyagot kínált számomra a szentbeszédhez, vagy a hitoktatáshoz. Tanári működésem során legnagyobb örömöm az volt, hogy hallgatóim megszerették a Szentírást, benne a talán nehezebben érthető Ószövetséget is.

Hálával gondolok arra, hogy az 1974-ben megjelent új Szentírásban hét könyvet fordíthattam le magyar nyelvre.

„Olvassuk el a teljes Szentírást 2 év alatt” címmel napról napra kijelöltem az olvasásra szánt fejezeteket. Figyelve a liturgikus évre, az Ó- és Újszövetségi könyvek kapcsolatára. Így „élvezetessé” is válik a Szentírás olvasása, és ha valaki naponta olvassa, - e beosztás szerint - két év alatt az egész Szentírás sorra kerül.

A JEROMOS FÜZETEK 100. száma jelent meg. Ennek hasábjain számtalan szent helyet ismertettem az olvasókkal. Kilenc alkalommal jártam a Szentföldön továbbá 40 éven át kerestem azokat a helyeket is, ahol Szent Pál járt és hirdette az evangéliumot. (A szörnyű pusztulás előtt egy évvel eljutottam Damaszkuszba is és Szíriát is bejártam.) Nüsszai Szent Gergely szerint a zarándokok a szent helyeken keresik az „Élet lábnyomát” továbbá itt „szemük, szájuk, fülük és minden érzékük tapasztal”. Ezt szeretnék megérezni és azokkal is megéreztetni, akiknek elbeszéli élményeiket. Nagy öröm volt számomra is, hogy ezt tehettem a JEROMOS FÜZETEK eddig megjelent számaiban. Kívánom, hogy továbbra is végezhesse a folyóirat Isten Szavának megismertetését és megszerettetését olvasói örömeire és lelki gazdagodására.

Isten Szava kísér és segít életem útján. A Bibliát „imádkozom” napról napra, főképpen a zsolttárakban. Hiteles forrása az imádságnak.

Hiszem, hogy a jövőben is vigasztalás, eligazítás lesz számomra Isten örökké megmaradó Igéje. Örömet ad, ha napról napra legalább egy negyedórát olvasom. Az evangéliumért tehetek mindent még hátralévő időmben és reményt ad, hogy az általa ígért örök életben is részem lehet.

TÁRSULATUNK HUSZONÖT ÉVES

Negyedszázad Isten Igéjének szolgálatában

Huszonöt évvel ezelőtt, 1990. márc. 23-án kelt levelében közölte Paskai László bíboros úr, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia jóváhagyta a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat Alapszabályát és engedélyezte működését. Isten kegyelméből Társulatunk immár huszonöt éve működik Hazánkban, és Isten Igéjének terjesztésével, népszerűsítésével szolgálja a magyar katolikus híveket itthon és a határainkon kívül élő magyarok körében. Most Isten iránt hálatelt szívvel visszatekintünk az utolsó öt esztendő fontosabb eseményeire

Szentírás Alapítvány – Társulatunk 1990-ben, tehát már alakulása évében, azaz **huszonöt éve** létrehozta a Szentírás Alapítványt a bibliaapostolság támogatására. Célkitűzései: a magyar katolikus hívek körében a bibliaterjesztés és a Szentírás ismeretének előmozdítása, olcsó bibliakiadások megvalósítása és támogatása, biblikus irodalom kiadása és támogatása stb. Az Alapítványt a Fővárosi Bíróság 1990. nov. 30-án vette nyilvántartásba, 1998-ban pedig a módosított alapító okiratot. Az Alapítvány az elmúlt 25 év során – a jötevek jóvoltából és a hozzá beérkezett adószázalékokból – több millió forint támogatást tudott nyújtani: biztosította több ezer, határon túli magyarnak juttatott Szentírás költségét, hozzájárult a Bibliatársulat által gondozott olcsó szentírás kiadási költségeihez, a Cigány Bibliafordítás megvalósításához. A támogatások egyre szerezhetőbb mértékének megfelelően továbbra is kedvezményesen biz-

tosít Szentírást a határainkon kívül élő magyar katolikusoknak. (Számlasszám: 11706016-20465281, adószám: 19639886-1-42)

Jeromos füzetek – Társulatunk *huszonöt évvel ezelőtt*-i megalapítása óta jelenik meg biblikus-lelkipásztori folyóiratunk, a Jeromos füzetek, most az aratási szám éppen a századik. Szinte hihetetlen, hogy ezt megértük. Amikor 1990-ben Szentírásvasárnap megjelent az első szám, aligha sejtettük, hogy eljutunk idáig. Minden számban közöltünk biblikus szaktudományi cikkeket, huszonkét év óta kidolgozott bibliaóra-anyagokat, beszámoltunk tevékenységünkről, biblia-apostol-képző szemináriumainkról, közvettük a Bibliaközpontban megtartott Jeromos-estéken, konferenciákon elhangzott előadásokat, közöltünk könyvismertetések, ismertettük kiadványainkat. Köszönet illeti a cikkek szerzőit, akik ellenszolgáltatás nélkül rendelkezésünkre bocsátották írásaikat, és minden előfizetőnket, olvasónkat, támogatónkat, akik a nehéz körülmények között is segítették folyóiratunk rendszeres megjelenését.

Imaórák – Kezdetől fogva, tehát az elmúlt *huszonöt éven át* minden második pénteken összegyűlt néhány tagtársunk, hogy imádkozzék fáradozásaink sikeréért, Isten Szavának egyre szélesebb körben való megismeréséért és életre váltásáért. Kiváló és hűséges imájuk hatékonyan elősegítette, hogy az Isten Szavának szolgálatában végzett munkánk maradandó gyümölcsöt hozzon. Hiszük, hogy a hazánkban és a határainkon kívül rekedt magyar katolikus hívek számára nagymértékben hozzájárul-

hattunk így a Szentírás szövegének és értékeinek megismerését és követését.

Bibliaközpont

Társulatunk először magánlakásban kezdte működését. 1992-ben végre sikerült hazai és külföldi jótévőink jóvoltából megvásárolnunk egy lakást a budapesti Teréz körúton, és azóta ez a Társulat székhelye, a Bibliaközpont (VI. ker., Teréz krt. 28. I/6.). Ez a Társulat központi irodája, itt folyik a tagság nyilvántartása, a velük való kapcsolattartás, a könyvelés. Számos bibliaismereti előadás hangzott már el itt, ebben a központban működik Bibliaiskolánk, itt vannak az imaórák, a biblikus tanárok konferenciái, a közgyűlések, a Szentírás Alapítvány ügyeinek intézése, itt dolgoznak önkéntes munkatársaink, és itt működik bibliaboltunk. A Bibliaközpont irányítója Gelley Anna irodavezető.

„Élő Ige” Bibliaiskola – A Társulat központjában főtitkárunk, Vágvölgyi Éva főtitkár **huszonhárom éve**, 1992 óta hitoktatók és érdeklődők részvételével havi rendszerességgel bibliaiskolát vezetett. A Szentírás egy-egy részletével foglalkoztak, az adott szöveget részletesen elemezve, szemléltetve,

személyesen megbeszélve. Ezen bibliaórák kidolgozott anyagát kezdettől fogva közreadjuk a Jeromos füzetekben (a jelen 100. számban a 90. óra anyagát), amit azután bárki felhasználhat a saját csoportjában, környezetében. Az első 58 óra anyagát Társulatunk külön kötetben is megjelentette.

**Bibliaapostolképző
szemináriumaink** – A

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat továbbképzési munkacsoportja 1992-ben, tehát ugyancsak **23 évvel ezelőtt** kezdte meg bibliaapostolképző szemináriumok szervezését és megtartását. Hazánk számos városában és egyházmegyéjében, valamint Kárpátalján, Erdélyben és a Vajdaságban tartottunk

Bibliák megáldása, átadása

ilyen szemináriumokat. 1993 és 2006 között összesen 52 képzésünk volt, 1340 résztvevővel. Elsősorban gyakorló lelképásztörök, hitoktatók és olyan résztvevők vettek rész ezeken, akik valamilyen felnőtt vagy ifjúsági kisközösségben igyekeznek előmozdítani a közös szentírásolvasás ügyét. Az előadások és szemináriumi foglalkozások során a résztvevők megismerkedhettek a Dei Verbum 6. fejezete szellemében történő közösségi bibliaolvasás formáival és értékeivel, és a gyakorlatban is elsajátíthatták a közös bibliaolvasás és –tanulmányozás különböző formáit, amelyek szerte a világban már ismeretek és beváltak, és a hitoktatásban is jól felhasználhatók. A szemináriumokat a továbbképzési munkacsoport önkéntes munkatársai tartják, Tarjányi Béla szakmai felügyelete mellett, Vágvölgyi Éva főtítkárral, továbbképzési csoportvezető vezetésével. Az utóbbi években ezek a képzések ritkábbak, és általában csak egy napig tartanak.

Erdély és Vajdaság – Bibliaapostolképző szemináriumainkkal eljutottunk Erdélybe, a Vajdaságba, Felvidékre és Kárpátaljára is. Erdélyben Jakubinyi György érsek úr kezdeményezésére hamarosan

Játék az erdélyi ifjúsági bibliatárborban

megalakult a Katolikus Magyar Bibliatársulat Nagy József atya vezetésével. Indulásukat hatékonyan támogatta az osztrák Biblia Verein (Klosterneuburg), de mi is segítségükre voltunk anyagiakkal, kezdetben ingyen, később kedvezményes áron biztosított Bibliákkal. Magos Gyöngyvér és munkatársai mindmáig lelkes és kiváló munkát végeznek az ottani magyar hívek, főleg a magyar ifjúság körében. A Vajdaságban is buzgón apostolkodott korábban Both István csókai plébános, az utóbbi időben pedig Boros Gyevi Ottilia szervez rendszeresen biblikus napokat, kurzusokat, sőt távoktatást is.

Bibliabolt – Amint sikerült megszereznünk a mai Bibliaközpont helyiségeit 1992-ben, kialakítottunk egy kis raktárhelyiséget és eladófülkét, hogy saját kiadású Bibliánkat, a Káldi-Neovulgáta Bibliát itt forgalmazzuk, valamint egyéb kiadványainkat: a nagyszerű szövegmutató szótárt, az Opálény-féle Konkordanciát, a Stuttgarti Kis-kommentár köteteit, a Jeromos bibliakomentárt stb. De az is célunk

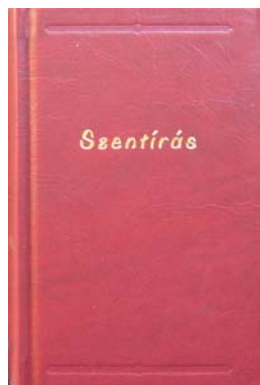
volt, hogy saját kiadványaink, hogy mindemellett beszerezzük és közvetítjük azokat a Bibliákat és Bibliával kapcsolatos kiadványokat, segédeszközöket is, amelyek más kiadóknál jelentek meg, és terjesztésre érdemesnek találunk. Így történt, hogy az elmúlt évtizedek folyamán a készlet egyre gyarapodott, és már régóta nem csak a saját gondozású Bibliánk és kiadványaink kaphatók kis boltunkban, hanem immár több száz tudományos, ismeretterjesztő és gyermekeknek való, Bibliával kapcsolatos mű, valamint sokféle DVD, CD és egyéb érdekesség.

Biblikus tanárok konferenciája – *Húsz évvel ezelőtt* Rózsa Huba és Tarjányi Béla kezdeményezésére szakmai megbeszélésre hívtunk minden magyar katolikus biblikus professzort. Mivel a kollégák készséggel eljöttek erre a megbeszélésre, úgy döntöttünk, hogy évente kétszer rendezünk ilyen biblikus találkozót a Bibliaközpontban. Most huszadik éve, hogy a húsvéti szünetben és október 23-a környékén rendszeresen találkozunk, és meghallgatjuk, megvitatjuk egymás előadását, és lehetőség szerint Füzetünkben közre is adjuk ezen előadások szövegét. Egyedülálló kezdeményezés ez a magyar katolikus teológusok körében, és az érdeklődés azóta sem szűnt meg iránta, ami minden bizonnyal annak is köszönhető, hogy Társulatunk központja családiás légkört teremt a résztvevő kollégák számára. Tekintettel arra, hogy Rózsa Huba és Tarjányi Béla professzorok már nyugdíjba vonultak, a konferenciák szervezését és levezetését a múlt évtől kezdődően Kocsis Imre, a PPKE Hittudományi karának újszövetségi szentírástudomány-tanára vállalta magára.

Káldi-Neovulgáta Biblia – Immár *tizennyolc éve*, hogy 1997-ben sikerült kiadnunk a Káldi-Neovulgáta Bibliát, miután revideáltuk a Káldi Biblia szövegét, és az egyházi előírásoknak megfelelően átdolgoztuk a szöveget a Zsinat után kiadott Sacra Biblia Neovulgata alapján. Azóta ez a bibliakiadás az egész magyarság körében nagyon kedveltté vált, mert ennek szövege a sok évszázadon át általánosan használt magyar katolikus bibliafordításnak a szövegét követi, és megfelel a mai bibliatudomány igényeinek is. Több mint kétszáz-ezer példány került azóta ebből a kiadásból a hazai és határainkon kívül élő magyar katolikusok kezébe. Időközben megjelent ebből

külön az Újszövetség is, az Újszövetség és Zsoltárok, az Újszövetség nagyobb betűkkel, valamint az Újszövetség rovás írással.

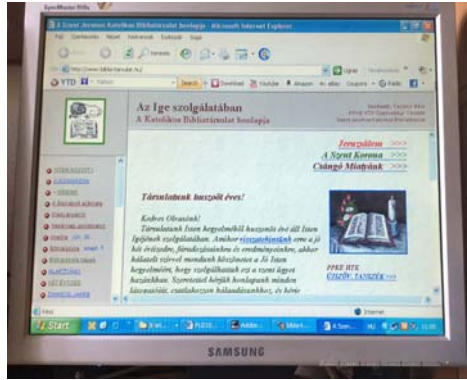
Társulatunk honlapja

– A Káldi-Neovulgáta Biblia megjelenésének évétől, tehát *tizennyolc éve* vagyunk jelen a világhálón honlapunkkal (www.biblia-tarsulat.hu). A profil kialakítását és az anyag elhelyezését először Vágó Zsuzsa végezte, később a honlapszerkesztés alapelemeit elsajátítva önállósodtunk. A jelenleg elérhető honlapot

Tarjányi Béla szerkeszti. Köszönettel tartozunk a PPKE Információs és Technológia Karának, ahol kezdetől fogva ellenszolgáltatás nélkül tárhelyet biztosítanak honlapunk számára. A honlapon folyamatosan elérhető a vasárnapi evangélium (perikópa) szakszerű magyarázata Vágvölgyi Éva szerkesztésében. Különösen jó szolgálatot tett számunkra ez a lehetőség a Biblia Évében, amikor a Biblia Éve országos és helyi katolikus programjait, eseményeit mi ismertethettük ezen a honlapon.

Váci Biblia-Napok

– Társulatunk arra is törekedett, hogy a vidéki városokban az egyes egyházmegyékben is szülessenek helyi központok, kezdeményezések a bibliaapostolság területén. A Győri Egyházmegyében például évenként át szerveztek bibliai építő táborokat Wolf Pál Péter egyház-

megyei koordinátor kezdeményezésére, és bibliai rajzpályázatot a Mosonmagyaróvári Iskolában. E tekintetben váci egyházmegyei koordinátorunk, Bánó Georgina a legeredményesebb, aki *tizenöt éve* minden évben két alkalommal szervez Biblia-Napot Vácott, az egyházmegyei hitoktatók, érdeklődők számára. Az itteni biblikus napok patrónusa régi lelkes támogatónk, Varga Lajos püspök úr, az előadók általában Társulatunk munkatársai, mindenek előtt Vágvolgyi Éva főtítkár. Ezekről az eseményekről rendszerint beszámol a Váci Televízió is.

Biblikus

Figurák

–
Gelley Anna,
Társulatunk
irodavezetője
*tizenkét évvel
ezelőtt*, miután
Németországban
képzést nyert ah-
hoz, hogy Bibli-
kus Figura készí-
tő kurzusokat
tartson, mind a
Bibliaközpont-
ban, mind szá-
mos vidéki hely-
színen vezetett

Kurzus a pécsi Főiskolán

már ilyen kurzusokat, összesen 27 alkalommal, és továbbra is vállalja ezek megszervezését, vezetését. A kurzuson készített biblikus figurák kb. 30 cm magasak, mozgathatóságukat a speciális sisal-drótváz teszi lehetővé, ami által képesek bármilyen testhelyzet felvételére. Stabilitásukat az öntött ólomcsizmának köszönhetik. A figurák „arctalanok”, azért, hogy bármelyik bibliai alakkal azonosíthatóak, bármilyen lelkiállapot kifejezésére alkalmasak legyenek. Természetes anyagokból készülnek, ahogy a segédeszközök (ház, hárfa, pásztorbot, birkák) is, amik a bibliai kor világát tükrözik számunkra. Mind

hitoktatási segédanyagként, mind felnőtt bibliaórák tartásánál, bibliai jelenetek elemzésénél, hasznos vizuális eszközök.

Biblia Éve – Egészen kiemelkedő időszak volt Társulatunk számára a 2007 ősztől **2008**-ra átívelő Biblia Éve, valamint az azt követő **Szent Pál Éve**. Társulatunk nagymértékben hozzájárulhatott a Biblia Évének sikeréhez és eredményességéhez, egyrészt a programok ajánlásával, gyűjtésével, közreadásával, másrészt saját kiadványainkkal. Nagy örömmel fogadták sok helyen az Arany Bibliánkat, a Családi Bibliát, vitték és használják, és a család középpontjává vált. Szentíráskiadásunkat, a Káldi-Neovulgáta

Bibliát ebben az évben fél áron árusítottuk. Nagy sikert aratott a Társulatunk által kiadott 'Mindennap Evangélium' (Mk evangéliuma napilap formájában – egyedülálló az egész világon!) és a 'Missziós Evangélium' (Jn evangéliuma kis méretben). A mi szentíráskiadásunk szövege jelent meg a hatnyelvű Városmissziós Evangéliumban, amit tizenegy országban osztogattak. DVD-ken közreadtunk vallo-másokat kiemelkedő egyéniségektől, egyszerű hitoktatóktól, egy DVD-t a Szentföldről, egyet Pál apostol életéről. Igehelyes képekkel, biblikus irodalom forgalmazásával gazdagítottuk a választékot az év

A BIBLIA ÉVE
2008

A Biblia Éve logója

A Biblia Éve katolikus programjainak logója a világhálón

folyamán. Idősebbek számára kiadtuk nagybetűs Újszövetséget, sőt még a teljes Biblia cigány fordítása is elkészült a Biblia Évének végére. Még a Vatikáni Kódexet is forgalmaztuk ebben az időszakban. Társulatunk vezetője és munkatársai a Biblia Éve során mintegy 100 alkalommal és helyszínen tartottak képzéseket, előadásokat, és közreműködtek rendezvények szervezésében, megtartásában. Az országban folyó programokról, rendezvényekről szóló híradásokat Társulatunk honlapján gyűjtöttük, hirdettük és közvetítettük. Nagyon érdekes volt látni, tapasztalni, ahogyan megmozdult az ország, és mind a világi fórumok, mind az egyházak, a helyi közösségek ünnepelték a Bibliát. A számtalan jó kezdeményezés közül külön érdemes kiemelni az ún. Herceghalmi Gondolatot: „Adjuk gyermekeink kezébe a Könyvek Könyvét, a Szentírást!” (Lányi István, Herceghalom).

Elismerések – Társulatunk ügyvezető elnöke, Tarjányi Béla 2003-tól a "*A Cigányságért*" díj birtokosa. 2011-ben Orbán Viktor, a Minisztertanács elnöke a *Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével* tüntette ki. 2014-ben a Nemzeti Erőforrások Minisztériuma a "*Scheiber Sándor Díj*"-jal ismerte el munkásságát. 2011. október 10-én a Pázmány Péter

Katolikus Egyetem *Pázmány Plakett*-jének átadásakor az egyetem rektora, Szuromi Szabolcs Anzelm a következőket mondta: „Tarjányi Béla egyetemi tanár több évtizedes, elkötelezett és áldozatos munkájáért, a Biblia széles körben történő megismertetéséért, melynek sorába mind a bibliaapostol-programok megszervezése, irányítása, mind a magyar nyelvű Biblia számtalan magyar ajkú hívőhöz való eljuttatása határon innen és túl – melyért nem lehetünk eléggé hálásak –, mind a cigány nyelvű Biblia elkészítésének programja

beletartozik.– Pázmány plakettben részesül.” Ezeket a díjakat személy szerint Tarjányi Béla kapta, mindezek azonban Társulatunk tevékenységét, eredményességét voltak hivatva elismerni, amelyet a Társulat munkatársaival együtt, jótevőink támogatásával végeztünk a Magyar Egyházban.

Hála – Hálával tartozunk Istennek mindazért a sok kegyelemért, amellyel segített bennünket és erőt adott munkánkhoz. A negyedszázad elteltével Neki mondunk köszönetet minden munkatársunk és önkéntes segítőnk lelkes közreműködéséért, mindazért a sok segítségért, amellyel sokan bátorítottak bennünket szóval és példával, támogattak anyagiakkal, kétékezi és számítógépen végzett munkával. Kérjük Istent, jutalmazza meg az öröklétben elhunyt tagtársainkat és munkatársainkat, akik közül méltó megemlékeznünk Nagy József gyulafehérvári biblikus professzorról, az erdélyi Katolikus Magyar Bibliatársulat vezetőjéről, Both István csókai plébánosról, vajdasági koordinátorunkról, és nem utolsó sorban dr. Székely Istvánról, első koordinátorunkról, folyóiratunk odaadó szerkesztőjéről. Végül kérjük Istent, adjon elegendő erőt további munkánkhoz, a még ránk váró feladatok elvégzéséhez.

A Bibliatársulat tevékenységének első húsz évéről készült részletes beszámoló a www.biblia-tarsulat.hu/huszev.htm címen olvashatók.

Kocsis imre

20 éves a Biblikus Professzorok Konferenciája

A Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat főcélja a Szentírás szeretetének, elmélyült ismeretének és gyakori olvasásának az előmozdítása. Ezért tekinti különösen is szívügyének a saját kiadású Szentírásnak és egyéb (magyar és idegen nyelvű) bibliafordításoknak a terjesztését, valamint a bibliaapostolképző szemináriumok és más biblikus témájú kurzusok szervezését. Emellett nagy hangsúlyt helyez a szentírástudomány támogatására is, hiszen a bibliai apostolkodás sohasem tekinthet el azoktól a meglátásoktól és eredményektől, amelyre a Biblia tudományos megközelítése alapján manapság eljutottak. Hogy a Társulat kezdettől fogva nyitott volt a szentírástudomány felé, azt jól mutatja az a tény, hogy a *Jeromos füzetek* folyóirat mindegyik számában olvashatók magas szintű tudományos értekezések. S arról sem feledkezhetünk meg, hogy a Társulat ügyvezető elnöke, dr. Tarjányi Béla több évtizeden keresztül a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán, az Újszövetségi Szentírástudomány Tanszéken, tanszékvezető professzor volt. Így voltaképp magától értetődő, hogy nemcsak a magyar katolikus Bibliatársulat megalapítását és megfelelő működtetését tartotta fontosnak, hanem a magyarországi biblikus tanárok közötti szorosabb együttműködést is. Ez utóbbi törekvésében hatékony segítőtársra talált egyetemi kollégája, dr. Rózsa Huba személyében, aki az Ószövetségi Szentírástudomány Tanszék vezetője volt.

Kettejük kezdeményezésére indult el a Biblikus Professzorok Konferenciája 20 évvel ezelőtt. Már 1995 tavaszán sor került egy találkozóra a Hittudományi Kar épületében, de ezen mindössze négyen (Tarjányi Béla, Rózsa Huba, Fodor György, Kocsis Imre) vettek részt. Tarjányi professzor úr itt vetette fel az ötletet, hogy a magyarországi katolikus biblikus tanárok (a PPKE Hittudományi Kar és a hittudományi főiskolák professzorai) évente rendszeresen összejöhethének tudományos konferenciára, s a találkozó helyeként a

Teréz körúti Bibliaközpontot ajánlotta fel. A javaslat általános tetszésre talált, s így kerülhetett sor 1995 októberében arra a konferenciára, amelyen a magyar katolikus biblikusok túlnyomó többsége jelen volt. A résztvevők mindegyike beszámolt a tanári és tudományos tevékenységéről, majd közösen döntöttünk arról, hogy minden évben kétszer összejövünk: tavasszal, a húsvétot követő fényes hét péntekjén, valamint ősszel, október 23-án.

Ez a gyakorlat azóta is folyamatosan tart. A résztvevők létszáma 10 és 20 között mozog. Mindegyik alkalommal két kolléga tart vitaindító előadást, majd a résztvevők megvitatják, illetve újabb szempontokkal egészítik ki az elhangzottakat. Természetesen lehetőség adódik az információcserére és aktuális kérdések megbeszélésére, valamint arra is, hogy esetleges újabb kiadványainkkal megajándékozzuk egymást. A baráti légkör erősödését szolgálják az összejöveteleket lezáró ebédek.

A Biblikus Professzorok Konferenciájának, azon túl, hogy az elhangzott előadások és a hozzájuk kapcsolódó viták által gazdagodik a résztvevők szakmai ismerete, egyéb gyümölcsei is vannak. Az előadások nagyobb része ugyanis a Jeromos füzetekben írott formában is megjelenik, s így minden érdeklődő képet kaphat arról, milyen témákkal foglalkozunk szakmai műhelyünkben. Emellett a rendszeres összejövetelek lehetővé teszik, hogy közös kiadványokkal lépjünk a nyilvánosság elé. Így jelenhetett meg a Biblia évében az *Út, Igazság, Élet* címet viselő tanulmánykötet, s így sikerült viszonylag gyorsan megszervezni a jubiláló kollégák (Gyürki László, Tarjányi Béla, Rózsa Huba, Schmatovich János) tiszteletére készített ünnepi köteteket.

Biblikus tanártársaim nevében is szeretném megköszönni Tarjányi Béla professzor úrnak és a Bibliaközpont munkatársainak azt a szívélyes fogadtatást és nagylelkű vendéglátást, amelyben az eddigi találkozók alkalmából részesítették bennünket. Bízom abban, hogy ezek a szakmai konferenciák továbbra is az egész magyar egyház javát szolgáló, a bibliatudományt és a bibliai apostolkodást egyaránt előmozdító, s egyben a biblikus tanárok közötti kollegiális és baráti kapcsolatot építő összejövetelek lesznek.

Társulatunk életéből

Közgyűlési meghívó – A Bibliatársulat vezetősége nevében Társulatunk minden tagját tisztelettel és szeretettel meghívom a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat 2015. évi I. rendes közgyűlésére, amelyet 2015. szeptember 10-én fél 5 órától tartunk a budapesti Bibliaközpontban (Bp. VI. ker. Teréz krt. 28.I.6.).

- Napirend: 1. A Számvizsgáló Bizottság beszámolója
2. Beszámoló a 2014/2015-ös munkaév tevékenységéről
3. Tisztségviselők megválasztása
4. A 2015/2016-os munkaévre vonatkozó tervek ismertetése
Tarjányi Béla ügyvezető elnök

Várható, hogy ez az első közgyűlés nem lesz határozatképes.

A második rendes közgyűlést szeptember 26-án délelőtt fél 11 órára hirdetjük meg (ez a második közgyűlés a résztvevők számától függetlenül határozatképes lesz):

Tarjányi Béla ügyvezető elnök

Meghívó – A Bibliatársulat vezetősége nevében Társulatunk minden tagját tisztelettel és szeretettel meghívom a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat 2015. évi **II. rendes közgyűlésére**, amelyet 2011. szeptember 26-án de. fél 11 órától tartunk a budapesti Bibliaközpontban (Bp. VI. ker. Teréz krt. 28.I.6.).

- Napirend: 1. A Számvizsgáló Bizottság beszámolója
2. Beszámoló a 2014/2015-ös munkaév tevékenységéről
3. Tisztségviselők megválasztása
4. A 2015/2016-os munkaévre vonatkozó tervek ismertetése

A közgyűlés előtt 10 órakor szentmise keretében adunk hálát Istennek, és kérjük továbbra is áldását munkánkra.

Szeretettel várjuk minden kedves Tagtársunkat!

Budapest, 2015. június 29.

Tarjányi Béla ügyvezető elnök

A magyar biblikus professzorok ez évi első **szakmai értekezlete** – A magyar biblikus professzorok április 10-én megtartották az évi első szakmai értekezletüket Budapesten, a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat Teréz körúti központjában. Az értekezleten két vitaindító előadás hangzott el: Benyik György és Thorday Attila előadása. A következő szakmai értekezletet október 23-án tartjuk.

Biblikus figurák készítése és kiállítása a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskolán – A Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola és a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat együttműködésében eddig két bibliai figurakészítő tanfolyam valósult meg Pécsett, 2014 januárjában és 2015 márciusában. A tanfolyamokat Gelley Anna, a Bibliatársulat munkatársa vezette, a résztvevők hittanárok, főiskolai hallgatók és fiatalokkal foglalkozó szakemberek voltak. A tanfolyamok alatt akadtak olyan lelkes résztvevők, akik fényképeket készítettek. A fényképezés lehetősége előcsalta az alkotókból a játékos kedvet és a folyamat dokumentálása mellett sok kép született, amelyen a figurák „életre” keltek.

Gelley Anna rendelkezésünkre bocsátott közel 60 figurát, így alkotó délutánt szerveztünk érdeklődő hittanároknak és hallgatóknak. A program valódi műhelyé alakult, kreatív egyéni ötletekkel kialakított terepasztalok készültek. Megjelenítettük a tékozló fiú történetét, József életének eseményeit, az utolsó vacsorát, és Jézusnak a farizeus házában elköltött vacsoráját.

A tanfolyamokon és a műhelymunka közben készített képekből állítottunk össze egy kiállítási anyagot. A kiállítás megnyitójára készült el a kánai menyegző installációja. Ezért elmondhatjuk, ott voltunk Kánában, amikor táncoltak és örvendeztek és kóstoltuk a jó bort...
(Sipos Edit)

Május 30-án megtartottuk ez évi harmadik Biblikus Figura készítő kurzusunkat a Bibliaközpontban.

Nagymarosról érkeztek heten, közülük ketten hitoktatók. Plébániai csoportokat vezetnek, óvodás kortól a középiskolás korig. A figurákat és a velük való munkát ismerték, korábban kölcsön kapott figurákkal dolgoztak. Szerettek volna egy saját kollekción, ami el is készült.

Pécsről érkezett résztvevőnk szintén a már meglévő figuráinak számát gyarapította. Az idő kevésnek bizonyult, bárányok és baby készítésére nem jutott idő, de a nap végén elhatározták, hogy hamarosan visszatérnek hozzánk. (Gelley Anna)

Az erdélyi Katolikus Magyar Bibliatársulat tevékenysége 2015-ben

A jún. 6-i hétfévén 46 fiatalnak újból alkalma nyílt közelebbről megismerkedni a Szentírással T. Hajlák Attila jóvoltából, aki felkérte a Katolikus Magyar Bibliatársulatot, hogy a bérmlásra készülő fiatalok, illetve a katolikus osztályok diákjai számára ismételten megtartsa a márciusban egyszer már megszervezett bevezető tanfolyamot, a Bibliái alapkuzust.

Pénteken este egyre nagyobb lett a nyüzsgés a Keresztelő Szent János Plébánia udvarán, gyülekezés után mindenki felment a Márton Áron terembe, ahol a Henn Magdolna, Pici néni vezette ismerkedő, ráhangoló játékok után megtörtént a Biblia ünnepélyes „trónra-emelése”, és elkezdődött a Szentírással való tulajdonképpeni ismerkedés.

Henn Árpádnak, Nagy Attilának, Szabó Bernadettnek és Bencze Katalinnak köszönhetően a résztvevők lassan-lassan megtanulták szombat délutánig, hogy miként kell kikeresni adott részeket a Bibliából, alapvető tudnivalókkal ismerkedtek meg a nekik megfelelő szinten elhangzott előadásokon, csoportos munkákon, játékokon keresztül.

Szombaton ebéd után felkerült a táblára egy érdekes cím: ***Ha nincs komoly Isten-kapcsolatod, Ő nem tud táplálni!*** Ez volt a címe annak az előadásnak, ami a Szentírás fontosságáról, az Ige megéléséről szólt. A jó hangulat egyből megszületett, mikor bevezetőként elhangzott az a gondolat: az a jó előadás, ami a hallgatóság számára rövidebbnek tűnik, mint amire számított. Komolyra fordítva a szót Attila papbácsi elmondta, hogy mindnyájan meghívtak vagyunk, a jó Isten beszélni akar hozzánk a Biblián keresztül. Isten Igéje észrevétlenül, gyengéden tölti be az emberi szívet, csak nyitottan kell a Szentlelket fogadni. Az előadó érdekes, újszerű rajzokon keresztül világított rá arra, mit is jelent a Szentháromság. Az egyik legmélyebb gondolat: „Szeretném, ha az életem olyan volna, hogy, ha a világ összes Szentírása megsemmisülne, és újra kellene írni, az életem alapján ezt meg is lehessen tenni.” Elhangzott az örök tanács:

„Olvasd annyit a Bibliát, hogy lapokra hulljon, s akkor az életed biztosan nem fog darabokra hullni.”

Az előadás második fele játék volt: öt önkéntes fiatal kérdések alapján ki kellett találja, melyik fontos bibliai alak nevét tüzték fel a hátára.

Ehhez a játékhoz kapcsolódott aztán sok komikus jelenet is a színes est keretén belül. Felszabadult hangulatban, néha csipkelődően is énekeltek az elmúlt órák nyújtotta élményekről. Mindezt vidáman, mosolyogva, állandóan a Szentírásra összpontosítva. Ebben nagy segítségükre volt Magos Orsolya is.

Vasárnap reggel egy nagyon érdekes és hasznos, gyakorlatias tanácsokat tartalmazó előadásra került sor a Bibliatársulat munkatársa, Magos Gyöngyvér jóvoltából. A fiatalok megismerkedtek a Lectio Divina módszerével. Gyöngyvér elmondta, mennyire fontos a személyes Bibliaolvasó program: legyen mindenkinek egy rendszeresen ismétlődő alkalma, egy csendes helye, ahol semmi nem zavarja az olvasásban. „Csendre van szükség. Mindent ki kell zárni, próbálj egy másik világra gondolni, Isten világára. Most ott vagy Isten-

ben!”... Mert Isten szólni akar az íráson keresztül, az olvasón múlik, hogy a hangját meghallja vagy sem.

„Olvasd addig, amíg valami megérint, mert ez az Isten szava. Neked akar valamit mondani!” – ez az első lépés, a tulajdonképpeni Lectio. Ezt kövesse másodikként a Meditatio: elmélkedés azon, miért éppen az adott rész szólított meg, mi köze van az én életemhez? „A Biblia olyan, mint egy szemüveg.” A harmadik lépés az Oratio: „Imádkozz, beszélj meg Istennel, mi bánt, mi van az életedben.” Utolsó lépés a Contemplatio, a szemlélődés, csendben való odafigyelés, várakozás az Úr szavára. Bizalmas, baráti együttlétet egymás jelenlétében. Az élő Isten megtapasztalása. Vidd magaddal, hordozd, éld egész nap az adott igét.

Az előadáson elhangzott még egy fontos, konkrét tanács a bér-málásra készülők felé: az apostolokhoz hasonlóan imádkozzanak azért, hogy a bér-málás alkalmával eltöltse őket a Szentlélek. Nagyon hiteles útravaló, annál is inkább, mert így kezdődött az előadó meg-térésének a története is.

Az utolsó közös Bibliaolvasás után a kiértékelőn sok jó ötlet hangzott el. A leírt vélemények közül idéztem a fenti címet is. Tervek, további közös programok körvonalazódtak, s itt említeném meg a Pici néni elkészítő szavait: **„Úgy képelem, hogy fényfol-tocskák lesztek ebben a zűrzavaros világban!”**

A zárómise alap gondolata az volt, hogy Jézus keresi a társasá-gunkat, állandóan velünk van, ha eltávolodunk Tőle, akkor egészen biztosan, mi mozdultunk el rossz irányba. „Hiszem, hogy nem véletlenszerűen kerültünk ide, mindannyiunkat meghívott a Jóisten!” Egy nagyon mély prédikációt hallhattunk, tele egy egész életre is elég gondolatokkal, aztán a Szentírások megáldása és személyre szóló kiosztása az ismert útravalóval: ***Vedd a Szentírást, legyen ez számodra az élet könyve!***

A szervezők mindnyájan azért imádkoznak, hogy a pénteki nyitó szertartáson elhangzó egyetemes könyörgés meghallgatásra kerüljön, és éreztesse hatását az alapkurzust eddig elvégző több, mint 100 fiatal életében: „Kérjük, hogy ez a bibliai szeminárium növelje ben-nünk az Isten ígéje iránti szeretetünket, hogy érezzük magunkban annak erejét! Hogy Isten szavában vigasztalásra, erőre és életünk

irányítójára találjunk! Hogy családjainkban, közösségeinkben a Biblia legyen keresztény életünk forrása.”

Lásd: <http://www.vasarnap.katolikhos.ro/2036-panorama/3835-mar-tudom-hogyan-kell-helyesen-olvasni-a-bibliat> Fodor Orsolya

Tisztelt Szerkesztőség! – E levélben szeretnénk kifejezni a kispapság nevében hálánkat és köszönetünket azért, hogy segítettek kitzűzött céljaink megvalósulását. Köszönjük, hogy ilyen gyorsan reagáltak kérésünkre és minden reményünket meghaladó módon siettek segítségünkre. Bizonyára a szónok és szavalóverseny díjazottjai örömmel fogják forгатni kiadványaikat.

Iskolánk életében vannak szűkebb és bőségebb esztendők, telt és üres kalászkok, de a szűk esztendőkből is mindig valóssággá válik előttünk Isten gondviselő szeretete. Így érzünk most is, és minden jó szívű adománynál.

Görög Katolikus Papnevelő Intézet

Damaszkuszi Szent János Önképző Kör, Nyíregyháza

Tagságunk egy kis csoportja minden második héten pénteken du. 5-6-ig a Bibliaközpontban **imaórát** tart, hogy Isten áldását kiedsje munkánkhoz, és imáiba foglalja minden egyes társulati Tagunk, Jótevőnk és Olvasónk személyes problémáit, gondjait. Kérjük, a távolból is kapcsolódjanak be ebbe a közös imába.

Az imaórák időpontja és az elmélkedések témája: ápr. 10.: 1 Tessz 5,15-18; ápr. 24.: Lk 16,13; máj. 15.: Jn 2,23-24; máj. 29.: Mk 9,33-37; jún. 12.: Jn 12,25-26; jún. 26.: Mt 7,21; júl. 10.: Mk 3,31-35; júl. 24.: Róm 5,1-5; aug. 7.: Kol 3,6-17; aug. 28.: Jn 15,9-11; szept. 11.: Ef 6,2-5; szept. 25.: Gal 5,16-18; okt. 9.: Kol 2,6-7; okt. 30.: Kol 2,8-10; nov. 13.: Kol 2,16-17; nov. 27.: 1 Pét 4,9-10; dec. 11.: 1 Jn 5,1-5.

Szeretettel hívunk a közös imára (a helyszínen vagy a távolból bekapcsolódva) minden kedves társulati tagot és érdeklődőt!

Verbum Domini

*Egy példány ára 250 Ft
az évi négy szám 1000 Ft (+ postaköltség)*

**Vendégeink a Bibliaközpont felszentelése
alkalmából (1995 – öt éves jubileum)**

manet in aeternum
